

Siikalatva ja Haapavesi 2022, 2024

Taikkonevan tuulivoimapuiston sekä ulkoisen sähkönsiirtolinjauksen arkeologinen täydennysinventointi

Hans-Peter Schulz 4.9.2024
raportti päivitetty 30.5.2025

koontiraportti, sisältää osia seuraavasta raportista:

Taikkonevan tuulivoimapuiston sekä ulkoisen sähkönsiirtolinjauksen arkeologinen inventointi H.-P. Schulz, 23.1.2023 / päivitys 28.4.2023.

KESKI-POHJANMAAN ARKEOLOGIAPALVELU

Tiivistelmä

Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu suoritti kesäkuussa 2024 arkeologisen täydennysinventoinnin Taikkonevan tuulivoimapuiston hankealueella ja ulkoisella sähkönsiirtolinjauksella. Inventoinnissa kartoitettiin Pohjois-Pohjanmaan museon toimittamat uudet Lidark-pisteet. Maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Jaana Itäpalo 20.6.2024; yhteensä 2 henkilötyöpäivää.

Vuonna 2022 tehtiin saman alueen pääinventointi. Silloin maastotyön tekivät FM/MA Hans-Peter Schulz ja FM Stephan Schulz (Gis-sovellukset maastossa) 5.–8.9.2022; yhteensä 8 henkilötyöpäivää. Työn tilaajat ovat Prokon Wind Energy Finland Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy.

Tuulivoimapuiston hankealue sijaitsee Siikalatvan kunnassa, Lamu- ja Siikajokien länsipuolella Sipolan kylän länsi- ja eteläpuolella. Etäisyys Pulkkilan kirkonkylän keskustasta on n. 6–18 km pohjoisluoteeseen, ja Rantasilan kirkonkylän keskustasta n. 10–22 km eteläkaakkoon. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 5 178 ha. Ulkoinen sähkönsiirto kulkee hankealueen sisällä uutena linjauksena 2,6 km, ja sen jälkeen hankealueelta lounaaseen Petäjävesi–Pyhänselkä voimajohtokäytävän linjausta myöten nykyisten voimalinjojen itäpuolella n. 28 km Haapaveden Paloperälle. Ollikkaannevan kohdalla sähkönsiirtolinjaus kiertää Natura 2000 -kohteen *Haapaveden lintuvedet ja suot* (tunnus FI1100001, aluetyyppi SAC/SPA) uutta linjausta pitkin (pituus 5,4 km) palaten lopulta takaisin olemassa olevan voimajohtokäytävän rinnalle.

Ennen inventointia 2022 tuulivoimapuiston hankealueelta ei tunnettu yhtään muinaisjäännös- tai muuta kulttuuriperintökohdetta. Sähkönsiirtolinjauksen vaikutusalueelta (< 100 m linjasta) oli ennestään tiedossa kaksi muinaisjäännöskohdetta, Siikalatva Tervaskangas 1 (1000035536) ja Haapavesi Lippiräme (1000035584), molemmat tervahautakohteita. Kohteet tarkastettiin tämän inventoinnin yhteydessä, mutta koska ne sijaitsevat voimajohtokäytävän länsipuolella, ja niihin siten vaikuttaa suuremmin samalla inventoitu mutta erillinen Siikalatva Leuannevan tuulivoimapuistohankkeen ulkoinen sähkönsiirtolinjaus, käsitellään kohteet yksityiskohtaisemmin kyseisen hankkeen inventointiraportissa.

Inventoinnissa 2022 hankealueelta löytyi 14 uutta muinaisjäännöskohdetta (13 tervahautaa ja 1 pirtin pohja) sekä 3 muuta kulttuuriperintökohdetta (1 talon jäännös, 1 kämpän jäännös ja 1 kohde, jossa kaksi pystymiilua, kahden hirsirakennuksen jäänteet ja kaksi kellaria). Sähkönsiirtolinjauksen vaikutusalueelta löydettiin 1 uusi muinaisjäännöskohde, tervahauta, mutta se sijaitsee voimajohtokäytävän länsipuoliskolla, ja siellä olevat kohteet käsitellään siten yksityiskohtaisemmin Leuannevan hankkeen inventointiraportissa (eri hanke, tilaaja AFRY).

Vuonna 2024 tarkastettiin 7 lidark-pistettä. Inventoinnissa kartoitettiin 4 uutta muinaisjäännöskohdetta sekä yhdessä tunnetussa kohteessa 2 uutta miilua. Kohteissa oli yhteensä 6 tervahautaa ja 4 hiilimiilua.

Raportti on päivitetty toukokuussa 2025 hanketietojen osalta. Alkuperäisessä raportissa olleet hanketiedot on poistettu koska hankkeen tiedot voimaloiden määrän ja sähkösiirron osalta ovat muuttunut kaavaluonnoksessa ja edelleen kaavaehdotusvaiheessa. Selvityksen kartoilla esitetty hankealueen rajausta on alkuperäinen rajausta. Vaikutusten arviointi on kirjattu Taikkonevan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostukseen. Raportin on päivittänyt Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelun puolesta Arto Sipinen (FCG) ja raportin muutokset on hyväksynyt Hans-Peter Schulz.

Sisällysluettelo

1. Perustiedot.....	4
2. Lähtökohdat ja menetelmät	5
2.1. Esiselvitys (raportti 2022)	8
2.2. Maastoinventointimenetelmät (raportti 2022)	8
2.3. Täydennysinventointi (2024)	8
3. Maisema, topografia ja geologia.....	12
3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset	13
4. Alueen maankäytön historiaa	23
5. Tulokset	25
6. Kohdehakemisto	28
7. Kohdekuvaukset	29
8. Aineistoluettelo.....	52

Kansikuva: Hankealue pohjoisesta Viitastenjärven suuntaan.

1. Perustiedot

Inventointialue: Taikkonevan tuulivoimapuiston hankealue sijaitsee Siikalatvan kunnassa Siikajoen länsipuolella. Etäisyys Pulkkilan kirkonkylän keskustasta on n. 6–18 km pohjoisluoteeseen, ja Rantsilan kirkonkylän keskustasta n. 10–22 km eteläkaakkoon. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 5 178 ha. Ulkoinen sähkönsiirto kulkee hankealueen sisällä uutena linjauksena 2,6 km, ja sen jälkeen hankealueelta lounaaseen Petäjävesi–Pyhänselkä-voimajohtokäytävän linjausta myöten nykyisten voimalinjojen itäpuolella n. 28 km Haapaveden Paloperälle. Samaan voimajohtokäytävään, olemassa olevan linjan länsipuolelle, on suunniteltu Taikkonevan länsipuolen tuulivoimapuiston hankealueen sähkönsiirto, joka myös on inventoitu tässä yhteydessä, ks. kartta 2. (sovittu tilaajien kanssa)

Tilaajat: Prokon Wind Energy Finland Oy ja FCG Finnish Consulting Group Oy

Hankeomistaja: Prokon Wind Energy Finland Oy

Inventoinnin laji: osainventointi

Kenttätöaika: 5.-8.9.2022 yht. 8 henkilötyöpäivää ja 20.6.2024, yht. 2 henkilötyöpäivää

Karttanumerot: TM35-lehtijako: Q4412R, Q4414L, Q4423L, Q4423R, Q4424L, Q4424R

Korkeus: n. 59–97 m mpy (hankealue; sähkönsiirtolinjaus alueen ulkopuolella 90–170 m mpy)

Koordinaattijärjestelmä: ETRS-TM35 FIN -tasokoordinaatio

Kopio raportista: Museoviraston arkisto ja Pohjois-Pohjanmaan museo (digitaalinen kopio)

Aiemmat löydöt: - Inventointilöydöt: -

Aiemmat tutkimukset: Aimo Kehusmaa inventointi 1965 (Siikalatva / Pulkkila)

Petri Halinen inventointi 1990 (Haapavesi)

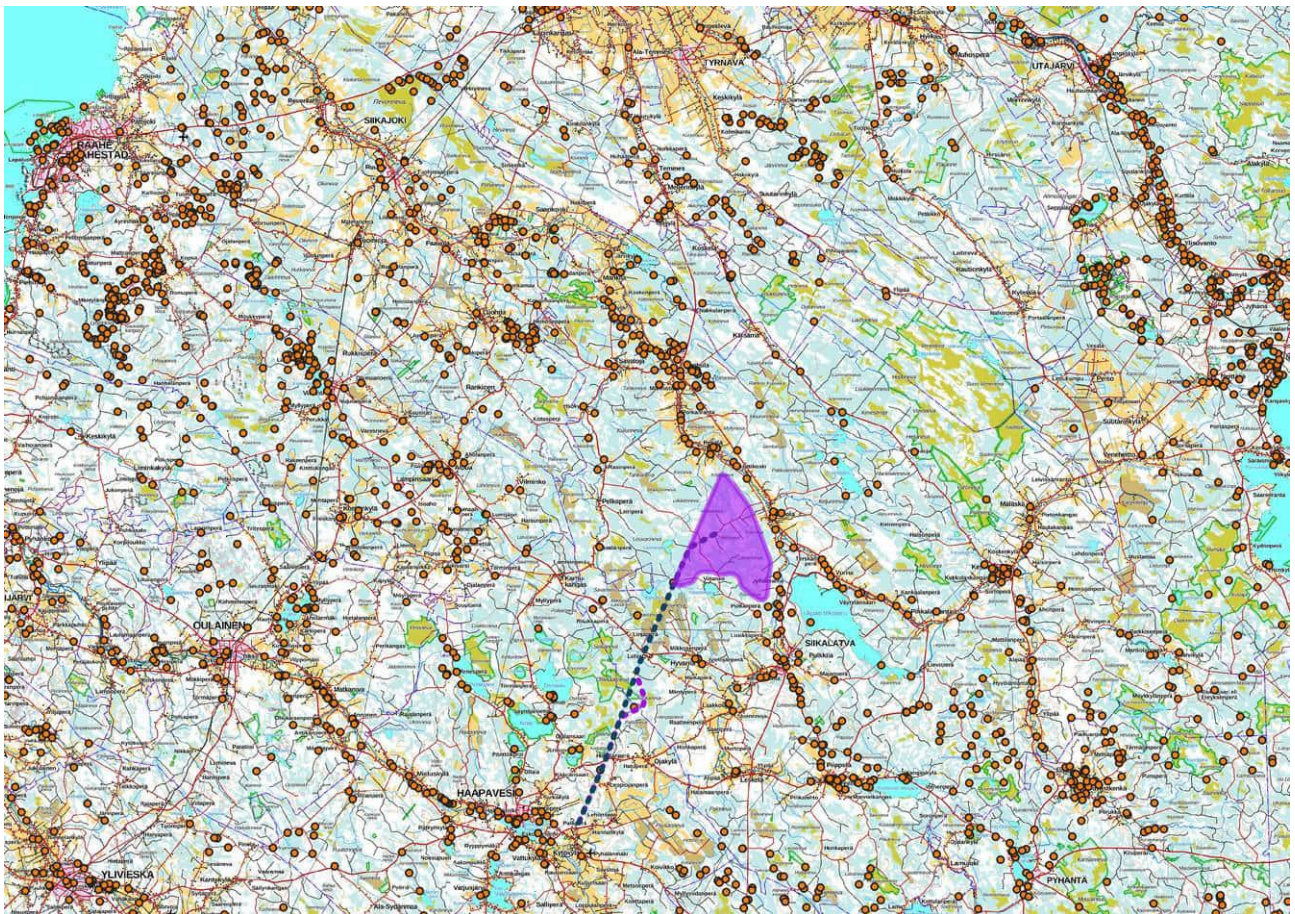
Mika Sarkkinen inventointi 1996 (Siikalatva / Pulkkila)

Mika Sarkkinen inventointi 1997 (Siikalatva / Rantsila)

Jaana Itäpalo inventointi 2013 (Pulkkila - osayleiskaavan arkeologinen inventointi)

Hans-Peter Schulz inventointi 2013 (Keski-Pohja itäosa kulttuuriperintöinventointi 2013)

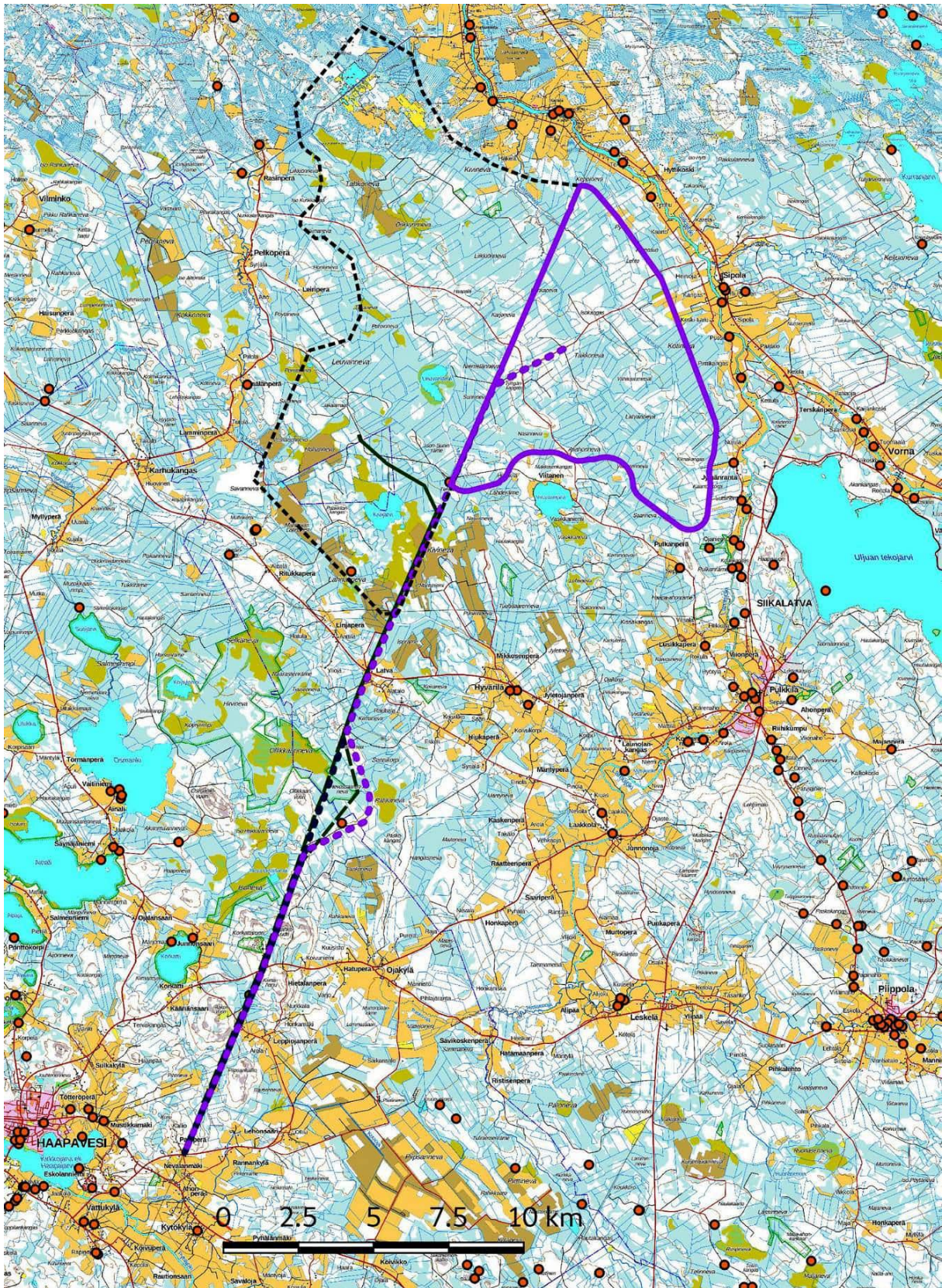
Timo Sepänmaa, Teemu Tiainen, Timo Jussila inventointi 2015 (Petäjävesi - Muhos voimalinja)

Kartta 1. Alkuperäinen hankealue on merkitty vaaleanvioletillä, ulkoinen sähkönsiirto katkoviivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:250 000, 1/2023.

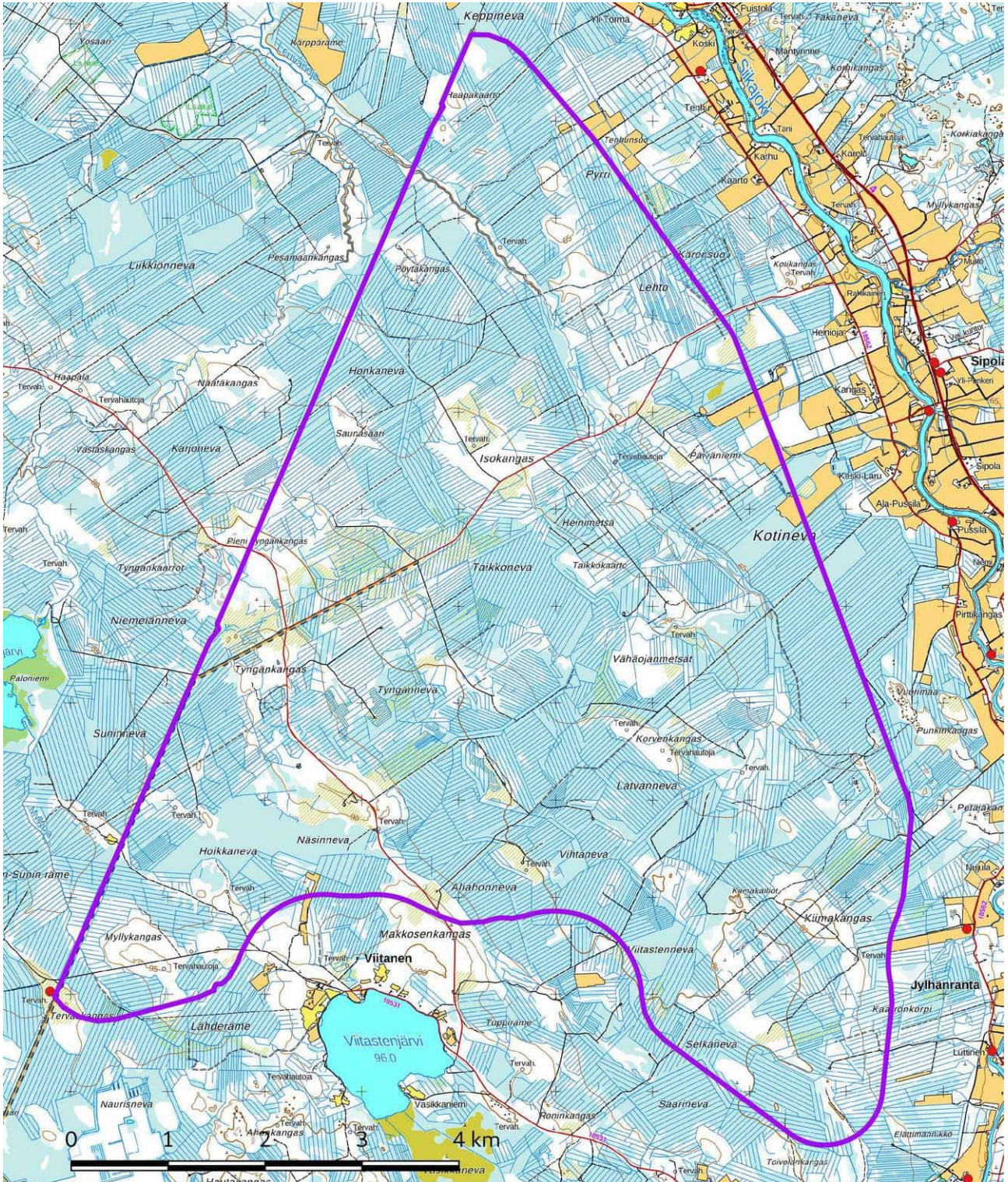
2. Lähtökohdat ja menetelmät

Kartta 2. Alkuperäinen hankealueen raja violetina viivana, ulkoinen sähkösiirtolinjaus paksuna pisteviivana. Taikkonevan länsipuolella toisen hankkeen (Leuannevan tnp) rajausta mustana ohuena pisteviivana ja Leuannevan ulkoinen sähkönsiirto mustalla viivalla. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet oransseina pisteinä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 1/2023.

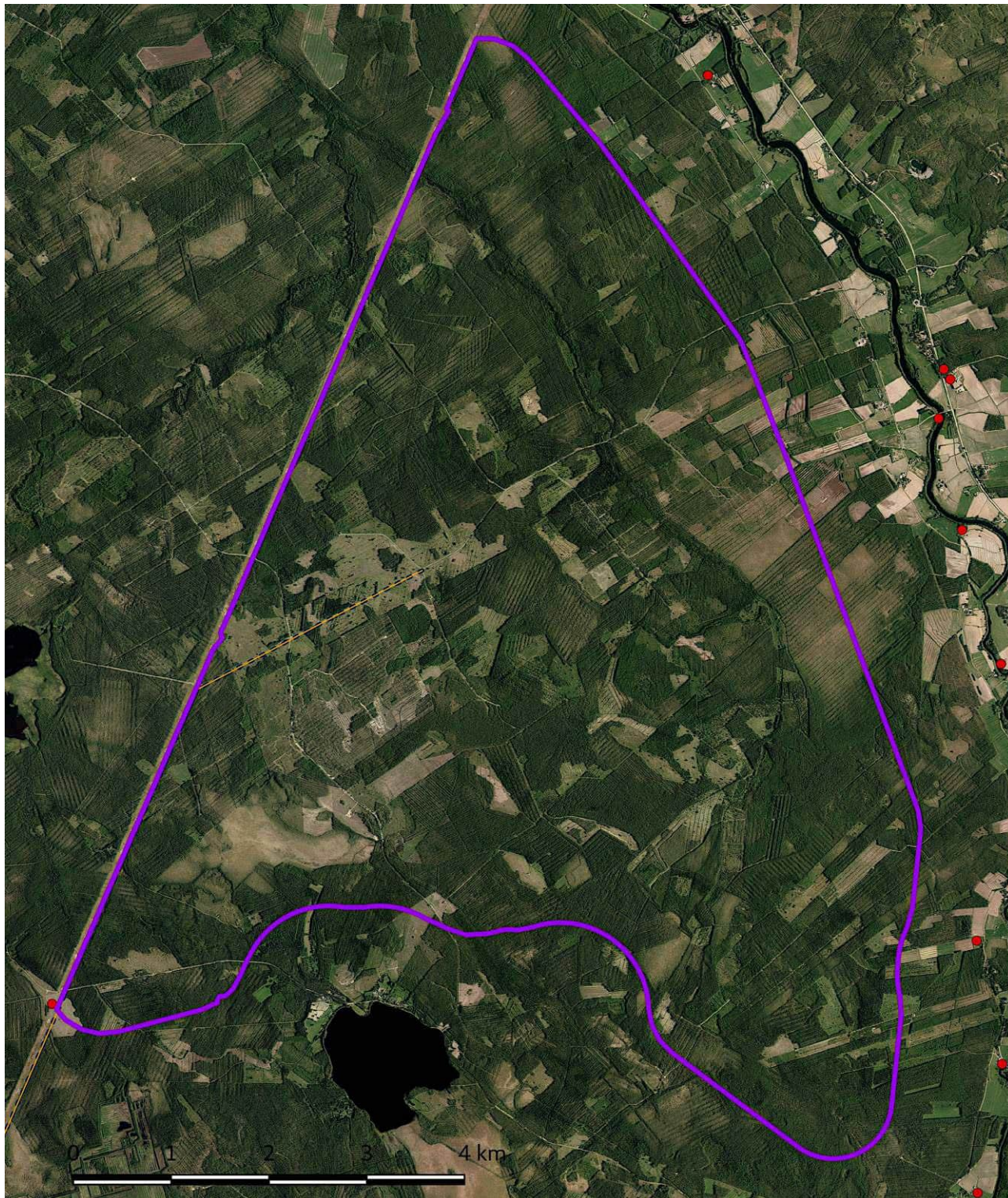
Prokon Wind Energy Finland Oy suunnittelee Siikalatvaan tuulivoimapuistoa ja sen ulkoista sähkönsiirtolin-
jausta. Taikkonevan tuulivoimapuisto sijaitsee Lamu- ja Siikajokien länsipuolella Sipolan kylän länsi- ja etelä-
puolella. Etäisyys Pulkkilan kirkonkylän keskustasta on n. 6–18 km pohjoisluoteeseen, ja Rantsilan kirkonkylän
keskustasta n. 10–22 km eteläkaakkoon. Hankealueen kokonaispinta-ala on noin 5 178 ha.

Kartta 3. Alkuperäinen hankealueen raja violettina viivana, ulkoinen sähkönsiirtolinjaus pisteviivana. Muinaisjäännösre-
kisteriin tallennetut kohteet punaisina pisteinä. Maanmittauslaitoksen peruskarttarasteri 1:20 000, 1/2023.

Ulkoinen sähkönsiirto kulkee hankealueen sisällä uutena linjauksena 2,6 km, ja sen jälkeen hankealueelta lounaaseen Petäjävesi–Pyhänselkä-voimajohtokäytävän linjausta myöten nykyisten voimalinjojen itäpuolella n. 28 km Haapaveden Paloperälle. Ollikkaannevan kohdalla sähkönsiirtolinja kiertää Natura 2000 -kohteen *Haapaveden lintuvedet ja suot* (tunnus FI1100001, aluetyyppi SAC/SPA) uutta linjausta pitkin (pituus 5,4 km) palaten lopulta takaisin olemassa olevan voimajohtokäytävän rinnalle

Kartta 4. Hankealue, ortokuva. Hankealueen raja violetina viivana, ulkoinen sähkönsiirtolinjaus pisteviivana. Muinaisjään-
nösrekisteriin tallennetut kohteet punaisina pisteinä Maanmittauslaitoksen ortokuvat 12/2022.

Tuulivoimapuiston hankealueelta ei tunnettu ennalta yhtään muinaisjäännös- tai muuta kulttuuriperintökohdetta. Sähkönsiirtolinjauksen vaikutusalueelta (< 100 m linjasta) oli ennestään tiedossa kaksi muinaisjäännöskohdetta, Siikalatva Tervaskangas 1 (1000035536) ja Haapavesi Lippiräme (1000035584), molemmat tervahautakohteita.

2.1. Esiselvitys (raportti 2022)

Arkeologisen potentiaalin arviointi perustuu eri aineistoihin, joiden avulla asetoitiin nykyiselle karttapohjalle tunnetut ja mahdolliset uudet muinaisjäännökset sekä muut ihmisen aikaansaamat pois käytöstä jääneet rakenteet ja niiden sijainnille potentiaalisia maaston kohtia. Keskeisiä aineistoja ovat GTK:n kallio- ja maaperäkartat, Maanmittauslaitoksen ortoilmakuvat, korkeusmalli sekä laserkeilausaineisto ja Museoviraston arkeologisista kohteista ylläpitämä digitaalinen tietokanta. Kirjallisuuden ja vanhimman karttamateriaalin avulla on pyritty selvittämään alueella sijaitsevat pois käytöstä jääneet yli 100 vuotta vanhat asutus- ja elinkeinohistorialliset kohteet. Vanhin aluetta kuvaava tarkempi karttamateriaali ovat isojakokartat vuosilta 1783-84 ja uudistetut isojakokartat 1840-1841 sekä vuoden 1848 pitäjänkartat; vanhimmat peruskartat ovat vuodelta 1953-57.

2.2. Maastoinventointimenetelmät (raportti 2022)

Tuulivoimapuiston hankealueella tarkastettiin alustavat voimalapaikat 200–300 m säteillä, lukuun ottamatta alueita, joissa pintakerros on turvetta. Lisäksi tarkastettiin kaikki kuivat kankaat. Maaperästä johtuen alue tarkastettiin pääosin pintahavainnoimalla, jotkut kohteet kairattiin. Koepistoja tehtiin Myllykankaan hiekkaharjanteella noin 10–30 m välein. Laaja avohakkuihin tehty maanmuokkaus mahdollisti mineraalimaapinnan tarkastamisen isolla alueella. Pienemmillä hiekka-alueilla ei tehty koepistoja. Märät tasaiset rämeet ja suot jätettiin useimmiten tarkemmin katsomatta niiden vähäisen muinaisjäännöspotentiaalin vuoksi. Ulkoisen sähkösiirron osalta inventoitiin noin 100 leveää kaistale linjankäytävän keskilinjasta itään, sekä toisen hankkeen puitteissa myös 100 m kaistale keskilinjasta länteen. Arkeologiset kulttuuriperintökohteet dokumentoitiin ja valokuvattiin, ja niistä kirjattiin pintahavainnot.

Inventoidut alueet on esitetty kartoilla 8a ja 8b.

2.3. Täydennysinventointi (2024)

Vuonna 2024 Pohjois-Pohjanmaan museo toimitti uudet Lidark-pisteet, jotka tarkastettiin kesäkuussa 2024. Kohteet on muinaisjäännösrekisterissä merkitty mahdollisena muinaisjäännöksenä (kartta 5).

Hankealue:

Hirvioja 4 1000049334, "tervahauta" > ojan haarautumiskohta, ympärillä ojista nostetut maakasat
 Korvenkangas 3 1000049335, tervahauta
Kataja 1000049336, 2 miilua
Lehto 1000049337, tervahauta >2 tervahautaa
 Hirvioja 2 1000047291, kaksi tarkastamatonta miilua, sijainnit lisätty kohteen alakohteisiin

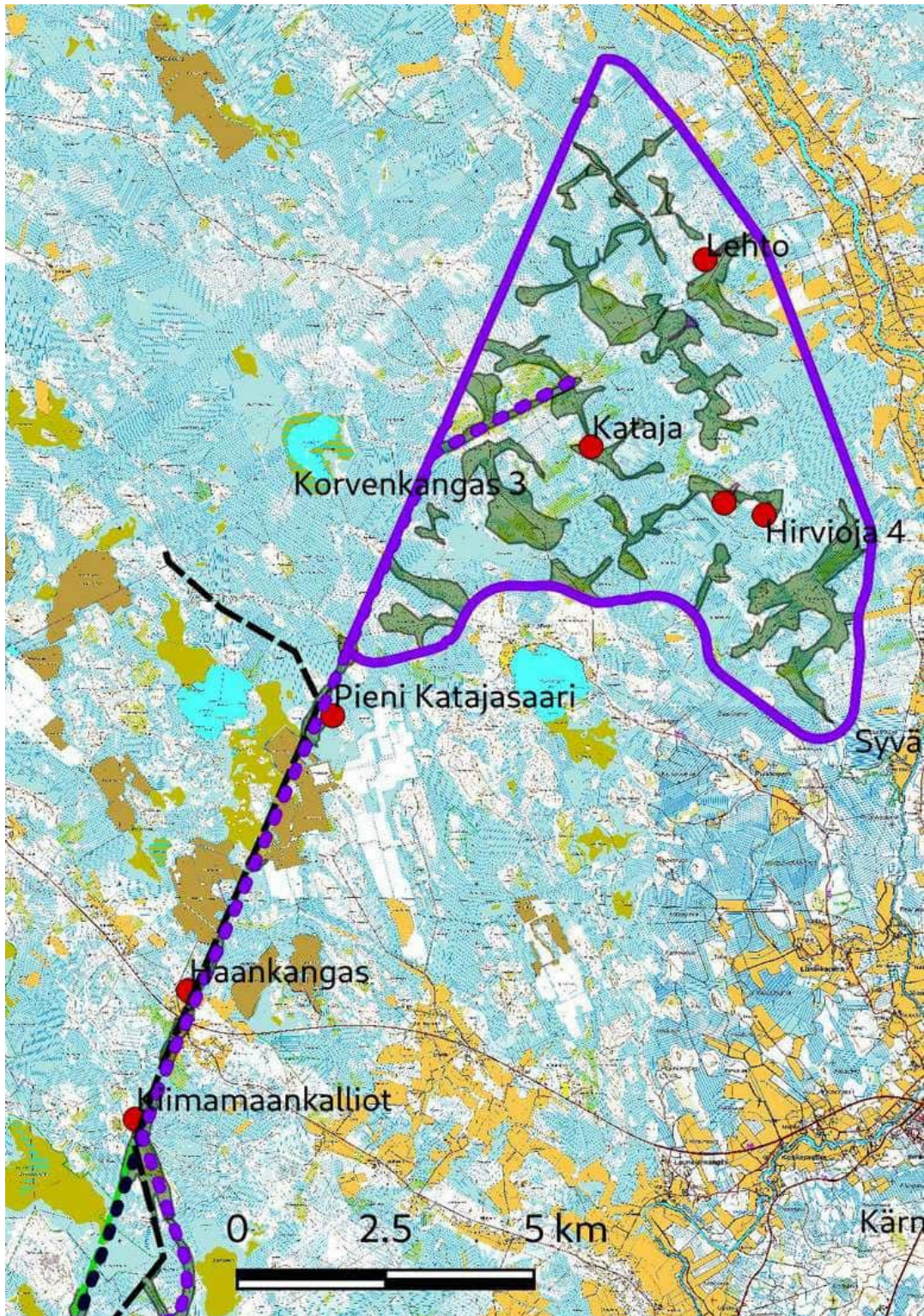
Sähkölínjan läheisyydessä (alle 200 m) kohteet:

Pieni Katajasaari 1000049338, tervahauta > sijaitsee itäisestä linjasta 210 mitään, ei tarkastettu
Haankangas 1000049340, tervahauta
Kiimamaankalliot 1000049339, tervahauta > 2 tervahautaa

Hankealueella sähkölinjan alla sijaitseva:

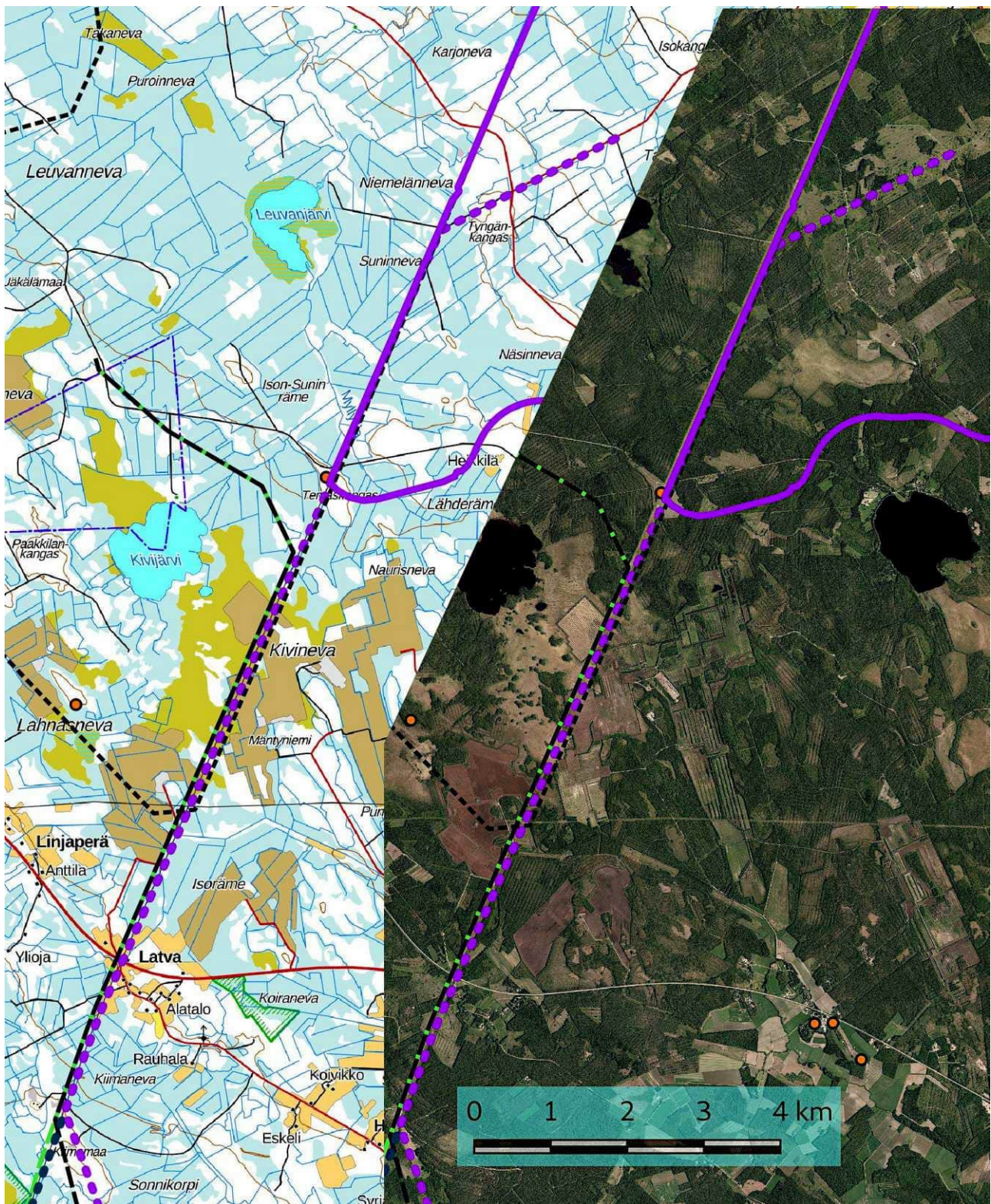
Tervaskangas 2 (1000046823), kivikautinen löytöpaikka > alue tarkastettu 2022, ei havainnot; lähde raportti Timo Sepänmaa ja Teemu Tiainen inventointi 2015. Kohde ei silloin ollut mj-rekisterissä.

Kartta 5. Pohjois-Pohjanmaan museon toimittama Lidark-pisteet. Muut symbolit ks. kartta 2. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:20 000, 7/2024.

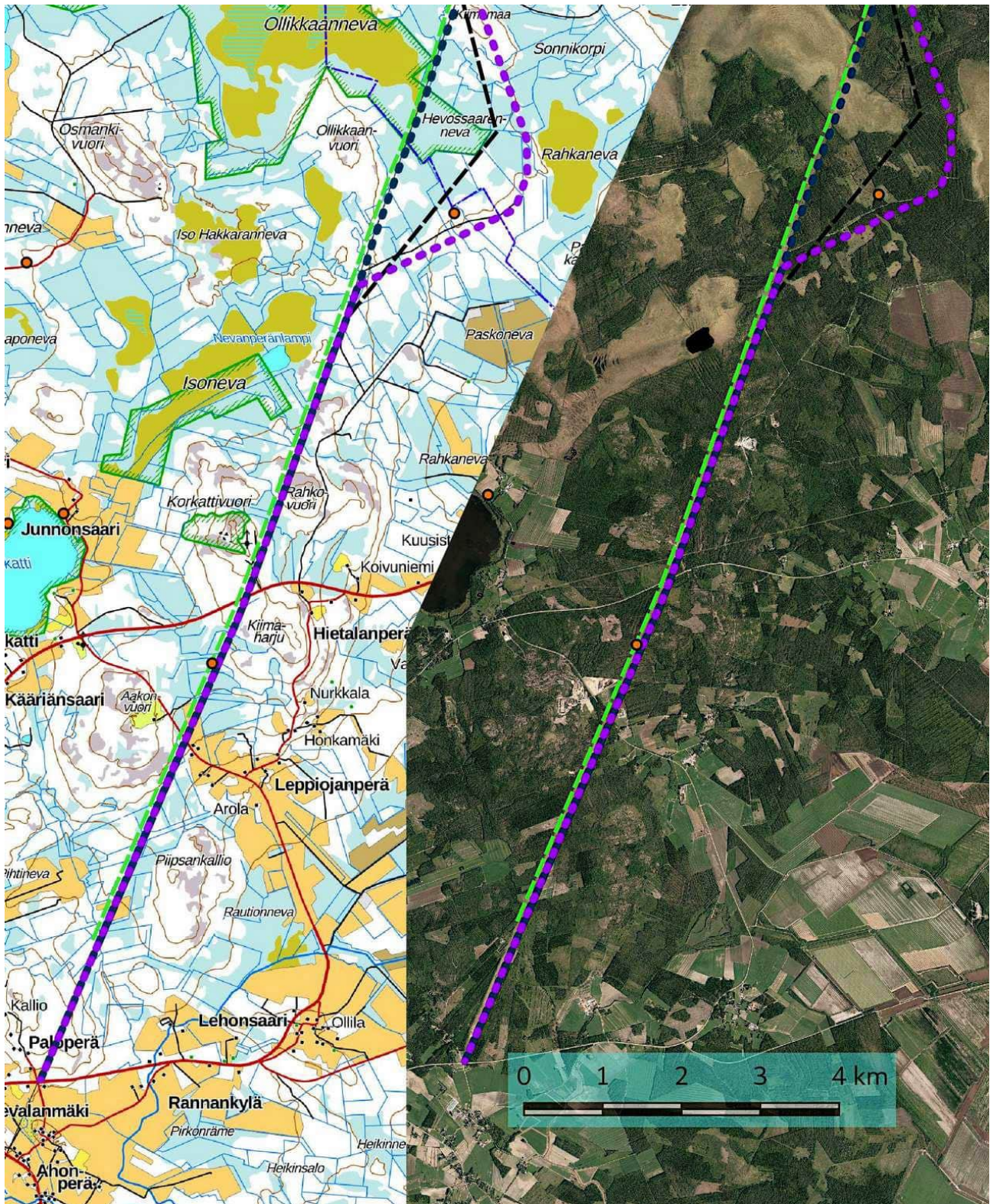

Kartta 6a. Sähkönsiirtolinjan pohjoisosa paksulla violetilla pisteiviivalla. Hankealueen raja violetina viivana.

Leuvanvean hankkeen sähkönsiirtolinja ohuena mustana ja vihreänä katkoviivana, hankealue merkitty ohuella mustalla pisteiviivalla. MML:n maastokarttarasteri 1:100 000 ja MML:n ortokuvat 1/2023.

Kartta 6b. Sähkösiirtolinjan eteläosa paksulla violetilla pisteiviivalla.

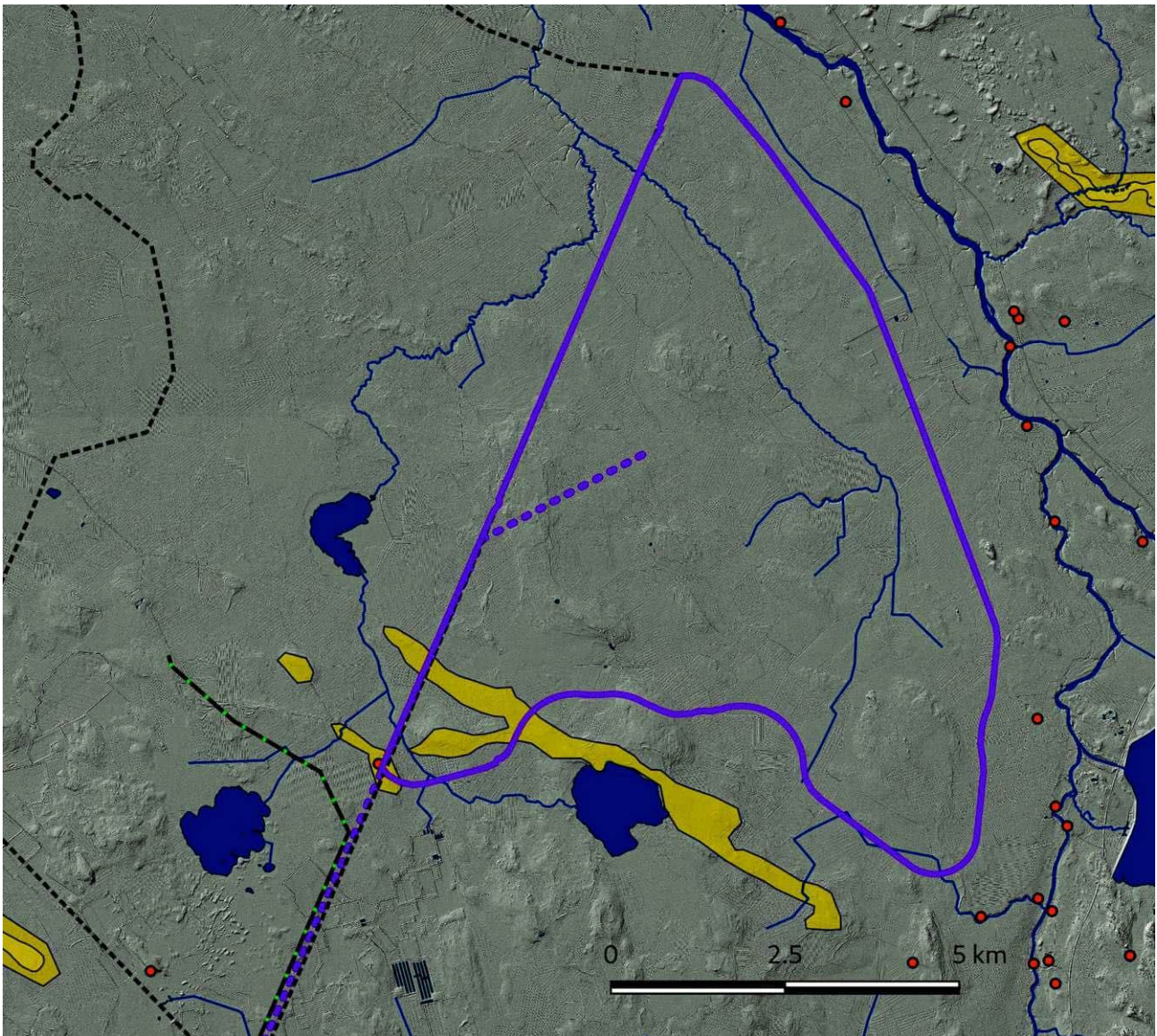
Leuvannevan hankkeen sähkösiirtolinja ohuena mustana ja vihreänä katkoviivana. MML:n maastokarttarasteri 1:100 000 ja MML:n ortokuvat 1/2023.

3. Maisema, topografia ja geologia

Hankealue sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan jokiseudun ja Suomenselän rajalla laajalla tasangolla noin 65–95 m mpy. Alueen korkeimmat kohdat ovat lounaisosassa vierekkäin sijaitsevat Tervaskangas ja Myllykangas, jotka kuluvat Viitastenjärven pohjoispuolella kulkevan lyhyen harjujaksoon. Alueen kaakkoisosassa on useita pieniä kalliopaljastumia, Kiimakalliot ja Eskonkalliot. Mineraalimaaperä on sekalajitteinen pohjamoreeni tai määrittelemätön heikosti lajittunut sedimentti. Noin 70 % alueesta on turvekerrostumien peittämä, pääosin ojitettua rämettä. Korkeuserot ovat hyvin pienet, keskimäärin alla 2 m/ 100 m.

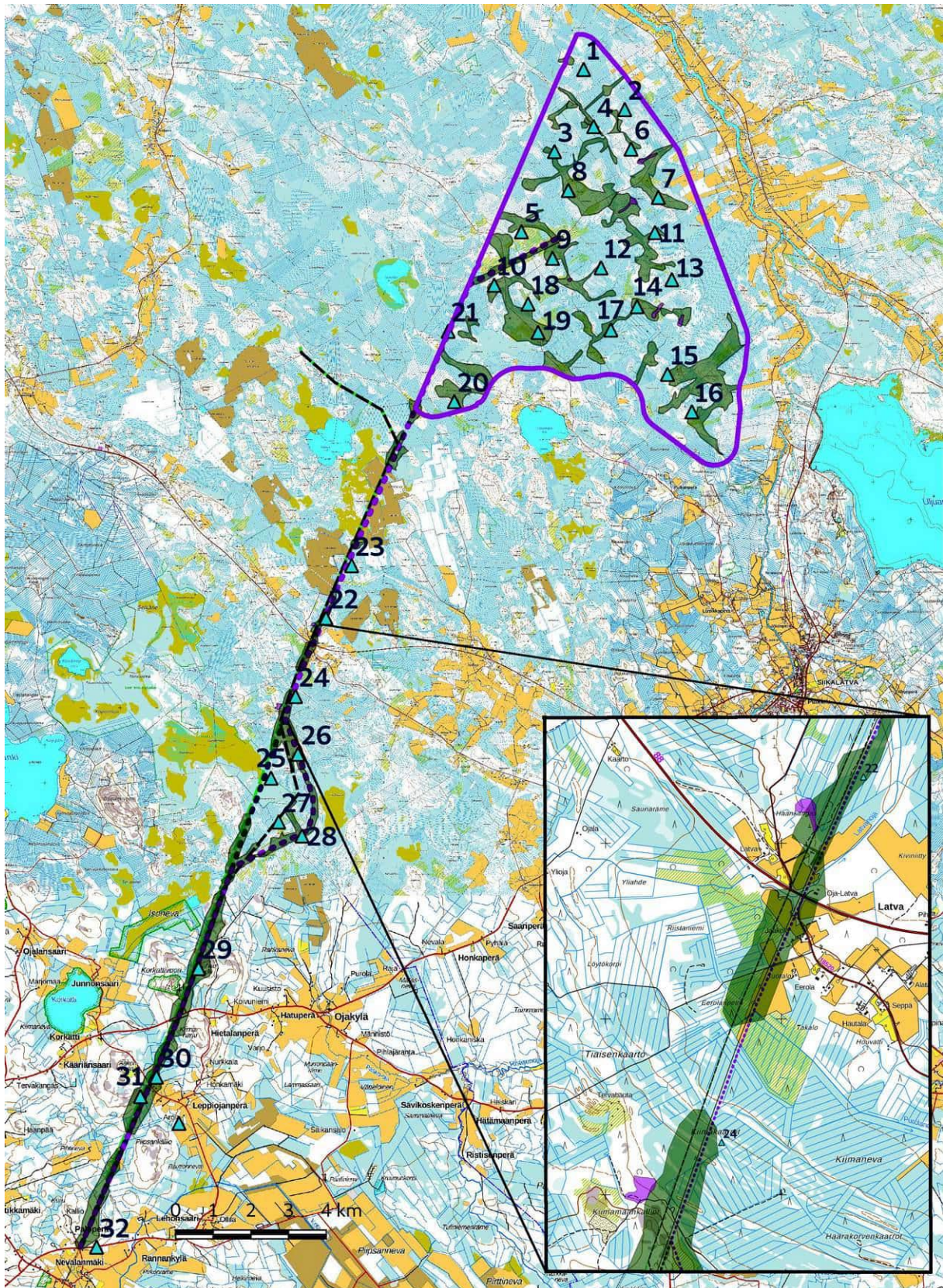
Vesistöjä on hyvin vähän, ainoa mainittava puro on Hirvioja. Hankealueen itäpuolella Lamujoen ja Siikajoen maatalousalueen pellot ulottuvat hankealueen rajalle saakka.

Kartta 7. Lidar-aineistoon perustuva korkokuva 2 m DEM. Hankealueen raja violetina, muut selitykset ks. kartat 2 ja 4. Muinaisjäännösrekisteriin tallennetut kohteet punaisina pisteinä. Hiekkaharjanteet keltaisena, vesistöt VPD 2. Maanmittauslaitoksen laserkeilausaineisto, karttapohja 1:20 000, 12/2022.

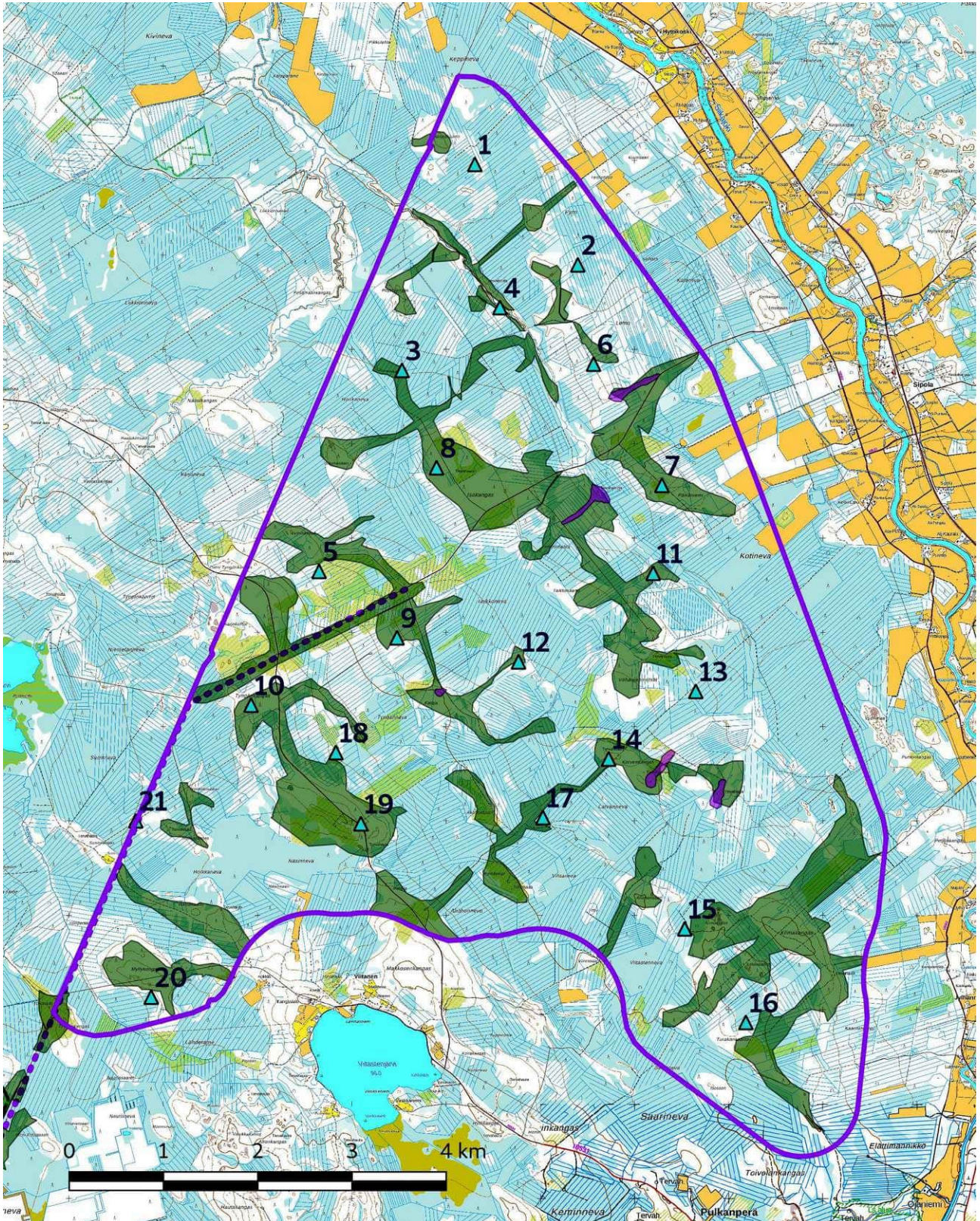

3.1. Valokuvat ja maastokuvaukset

Kartta 8a. Hankealue ja sähkönsiirtolinja; kuvauspisteet (kuvat 1-32) 2022, inventoidut alueet 2022 vihreänä, inventoidut alueet 2024 violetina. Vuonna 2024 inventoitu alueen kartta suurennettu.

Kartta 8b. Hankealue. Kuvauspisteet 2022 (kuvat 1-21), inventoidut alueet 2022 vihreänä, inventoidut alueet 2024 violetina. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:100 000, 7/2024.

Kuva 1. Hankealue kuvattu pohjoisesta Viitastenjärven suuntaan. Dronekuva korkeus 110 m.

Kuva 2. Alueen pohjoisosa kuvattu itään Siikajoen suuntaan. Taustalla jokivarren pellot, dronekuva.

Kuva 3. Honkanevan pohjoispuolella, länteen.

Kuva 4. Hirvioja alueen pohjoisosassa, luoteeseen.

Kuva 5. Karhukämpän eteläpuolella, länteen.

Kuva 6. Lehdossa, koilliseen.

Kuva 7. Liiteri Päiväniemellä.

Kuva 8. Isonkankaan luoteisosassa.

Kuva 9. Tyngännevan pohjoispuolella, länteen.

Kuva 10. Tyngänkankaalla, lounaaseen.

Kuva 11. Hirviojan länsipuolella, itään.

Kuva 12. Taikkonevan eteläpuolella, etelään.

Kuva 13. Hankealueen eteläosa. Dronekuva länteen, korkeus 115 m.

Kuva 14. Korvenkankaalla, etelään.

Kuva 15. Kiimakallioiden länsipuolella, koilliseen.

Kuva 16. Turakankaarron koillispuolella.

Kuva 17. Kylmäkorven pohjoispuolella.

Kuva 18. Näsinkankaan pohjoispuolella

Kuva 19. Metsätie Tyngänkankaalle, luoteeseen.

Kuva 20. Myllykankaan hiekkatasanne.

Kuva 21 Linjaus hankealueen länsireunalla, etelään

Kuva 22. Linjaus Latvan peltoalueella, lounaaseen.

Kuva 23. Voimajohtokäytävä Kivinevalta luoteeseen; dronekuva, korkeus 75 m.

Kuva 24. Haarautumiskohta Kiimamaankallioiden kohdalla; dronekuva lounaaseen, korkeus 95 m.

Kuva 25. Linjaus Ollikaanvuoren kohdalla; dronekuva pohjoiseen, korkeus 95 m.

Kuva 26. Linjaus Kiimamaan kohdalla, kaakkoon.

Kuva 27. Linjaus Hevossaarennevan kaakkoispuolella.

Kuva 28. Linjaus Rahkanevan länsipuolella.

Kuva 29. Linjaus Rahkovuoren länsirinteellä, pohjoiseen.

Kuva 30. Linjaus Leppiojanperällä, dronekuva kaakkoon.

Kuva 31. Linjaus Aakonvuorella, pohjoiseen.

Kuva 32. Linjauksen eteläpää Paloperällä, länteen.

4. Alueen maankäytön historiaa

Mannerjäätikkö vetäytyi alueelta noin 9 500 – 9 000 vuotta sitten. Alussa kokonaan Ancylusjärven peittämä alue nousi maankohoamisen seurauksena noin 7 500 – 5 500 vuotta sitten merestä. Saman ajanjakson muinaisessa merenrantavaiheessa kivilautisia asuinpaikkoja olisi voinut olla ainakin Viitastenjärven pohjoispuolisen harjun rinteellä, jälkiä sellaisesta ei kuitenkaan löytynyt. Alueelta ei myöskään tavattu löytöjä muilta esihistoriallisilta ajanjaksoilta.

Kartta 9. Ote isojakokartasta 1775, lehti 3; Pulkvila, Piippola. Hankealue sijaitsee kartan keskellä.

Seudun vanhin historiallinen asutus keskittyi Pulkkilan nykyiseen kirkonkylään. Ensimmäiset kirjalliset lähde-
maininnat Pulkkilan vanhimmista taloista esiintyvät 1550-luvun lähteissä. Asutus oli kuitenkin syntynyt jo aikai-
semmin¹. 1700-luvun tielinjaus Oulusta Kuopioon kulkee Lamujoen ja Siikajoen länsirannalla. Ulkoisen säh-
kösiirtolinjauksen lähellä oleva asutus syntyi vasta 1900-luvulla.

Vuoden 1775 isojakokartalle alueelle on merkitty vain metsämaata ja joitakin luonnonniittyjä. Hankealueelta ei
kartassa havaittu merkkejä historiallisesta asutuksesta. 1840-luvun pitäjänkartalle on kuvattu samanlainen til-
anne. Inventoinnissa hankealueelta löytyi kolme historiallista asuinpaikkaa, Myllykangas 2 (kohde 16), joka on
ollut asuttu arvioltaan 1700-luvulla tai 1800-luvun alkupuoliskolla, Mäntylä (kohde 9), talo, jonka päärakennus
on autioitunut viimeistään 1800-luvulla (uunin päällä kasvaneen selvästi yli 100-vuotiaan männyn perusteella),
mutta jonka mailla on ollut muita rakennuksia sekä peltoja vielä 1900-luvun ensimmäisellä puoliskolla, sekä
Karhukämpä (kohde 4), 1900-luvun alkupuoliskolla perustettu kämpä.

Tervanpolton merkitys oli 1700–1800 luvulla melko suuri, hankealueelta kartoitettiin yht. 13 tervahautaa ja
ulkoisen voimalinjan vaikutusalueelta 3 tervahautaa. Kankaat ja ojitetut rämeet ovat nykyään miltei kokonaan
metsätaloustähtäessä.

¹ Hiltunen Mauno, Siikajokilaakso keskiajalta vuoteen 1860. Siikajokilaakson historia I. 1996. S. 86-92. ja s. 190-191.

Kartta 10. Ote 1840-luvun pitäjänkartasta, Rantsila, Pulkila ja Piipolla yhdistetty. Hankealueen etelä- ja keskiosa,

5. Tulokset

Tuulivoimapuiston hankealueelta ei tunnettu ennalta yhtään muinaisjäännös- tai muuta kulttuuriperintökohdetta. Sähkönsiirtolinjauksen vaikutusalueelta (< 100 m linjasta) oli ennestään tiedossa kaksi muinaisjäännöskohdetta, Siikalatva Tervaskangas 1 (1000035536) ja Haapavesi Lippiräme (1000035584), molemmat tervahautakohteita. Kohteet tarkastettiin tämän inventoinnin yhteydessä, mutta koska ne sijaitsevat voimajohtokäytävän länsipuolella, ja niihin siten vaikuttaa suuremmin samalla inventoitu mutta erillinen Leuannevan tuulivoimapuistohankkeen ulkoinen sähkönsiirtolinjaus, käsitellään kohteet yksityiskohtaisemmin kyseisen hankkeen inventointiraportissa.

Inventoinnissa 2022 hankealueelta löytyi 14 uutta muinaisjäännöskohdetta (13 tervahautaa ja 1 pirtin pohja) sekä 3 muuta kulttuuriperintökohdetta (1 talon jäännös, 1 kämpän jäännös ja 1 kohde, jossa kaksi pystymiilua, kahden hirsirakennuksen jäänteet ja kaksi kellaria). Sähkönsiirtolinjauksen vaikutusalueelta löydettiin 1 uusi muinaisjäännöskohde, tervahauta, mutta se sijaitsee voimajohtokäytävän länsipuoliskolla, ja käsitellään siten yksityiskohtaisemmin Leuannevan hankkeen inventointiraportissa.

Vuonna 2024 tarkastettiin 7 lidark-pistettä. Inventoinnissa kartoitettiin 4 uutta muinaisjäännöskohdetta sekä yhdessä tunnetussa kohteessa 2 uutta miilua. Kohteissa oli yhteensä 6 tervahautaa ja 4 hiilimiilua

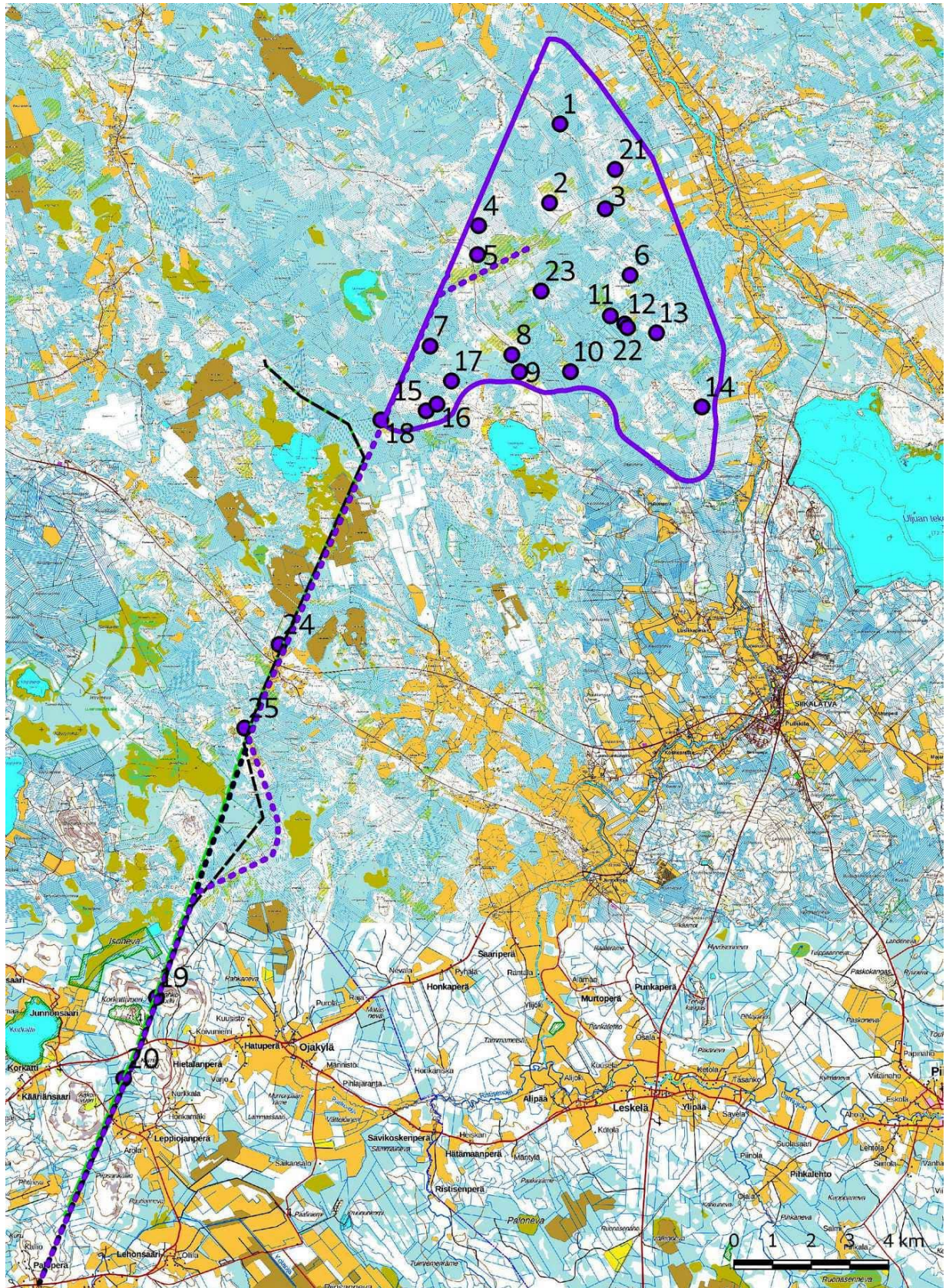
Lestijärvellä, 4.9.2024,
päivitetty 30.5.2025; alkuperäiset hanketiedot poistettu ja vaikutusten arviointi poistettu selvityksestä. Vaikutusten arviointi sisällytetty Taikkonevan tuulivoimaosayleiskaavan kaavaselostukseen.

(ensimmäinen raportti 23.1.2023, päivitetty 28.4.2023)

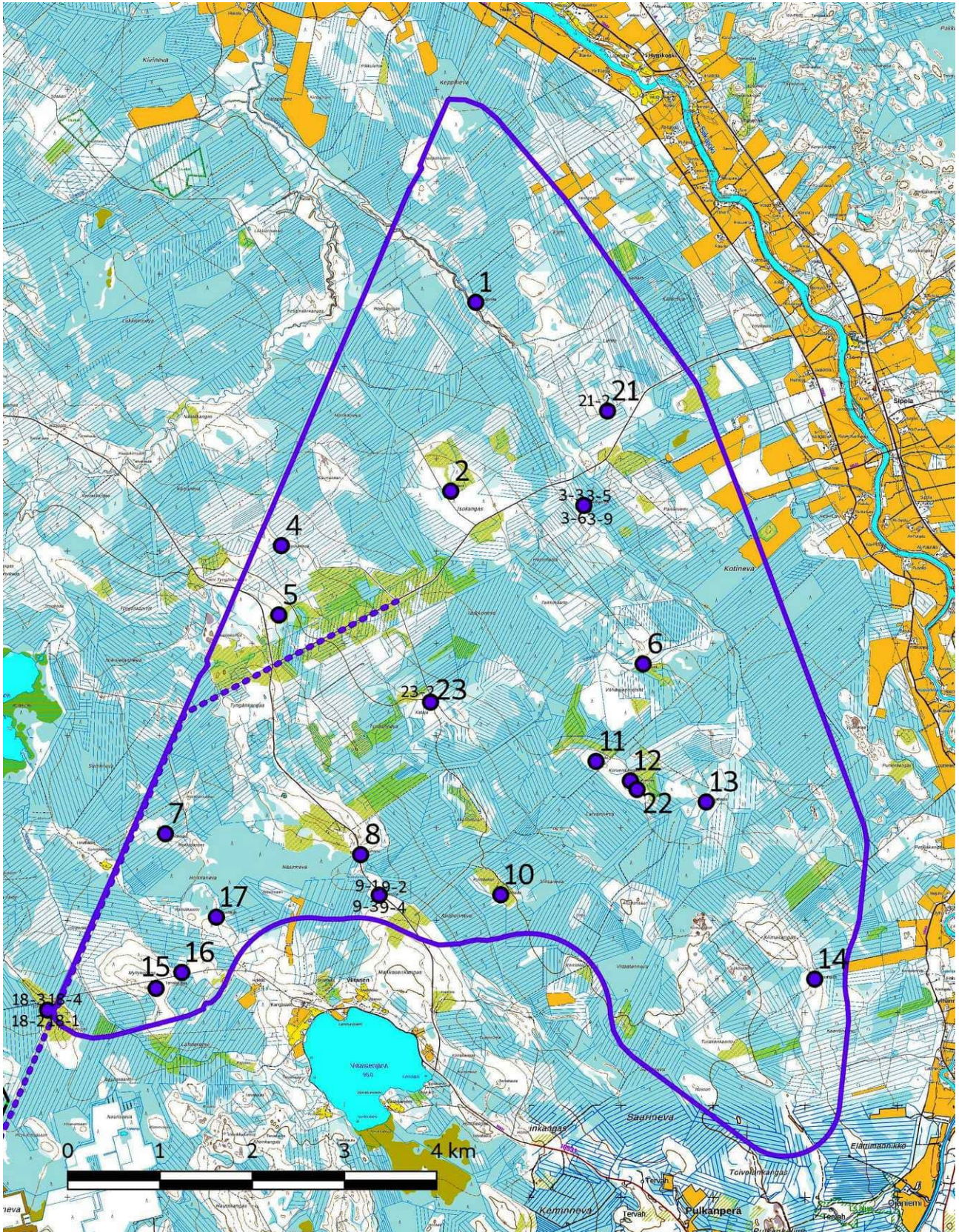
Hans-Peter Schulz

Kartta 11. Hankealue ja ulkoinen sähkönsiirto; yleiskartta kohteista. Kohteet 1–25 violetteina pisteinä, hankealueen raja violetteina viivana, ulkoisen sähkönsiirron linja violetti katkoviiva. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:100 000, 8/2024.

Kartta 12. Tuulivoimapuiston hankealue; yleiskartta kohteista. Kohteet 1–18 ja 21–23 violetteina pisteinä, hankealueen raja violetina viivana, ulkoinen sähkönsiirto katkoviivana. Maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri 1:50 000, 8/2024.

6. Kohdehakemisto

Kohde	sivu	tyyppi/ tyypin tarkenne	ajoitus	lkm	status	tunnus
KOhteet 2022 Hankealue (Siikalatva)						
1. Hirvioja	29	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
2. Isokangas	29	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
3. Hirvioja 2	30	Työ- ja valmistuspaikat / 2 x pysty-miilu; Asuinpaikat / 2 x rakennuksen jäännös, 2x kellari	Uusi aika	6	KP	
4. Karhukämpä	32	Asuinpaikat / kämpän jäännös	Uusi aika	1	KP	
5. Karjokalliot	32	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
6. Vähänojanmetsät	33	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
7. Hoikkakangas	34	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
8. Mäntylä pohjoinen	35	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
9. Mäntylä	35	Asuinpaikat / talon jäännös	Uusi aika	4	KP	
10. Kylmäkorpi	37	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
11. Korvenkangas 1	38	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
12. Korvenkangas 2	38	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
13. Hirvioja 3	39	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
14. Kiimakangas	40	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
15. Myllykangas 1	41	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
16. Myllykangas 2	41	Asuinpaikat / pirtin pohja	Uusi aika	1	U	
17. Häntäkaarto	43	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	U	
Ulkoinen sähkönsiirto (Siikalatva)						
18. Tervaskangas 1	44	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	4	MJ	1000035536
Ulkoinen sähkönsiirto (Haapavesi)						
19. Rahkovuori	45	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	2	U	
20. Lippiräme	46	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta	Uusi aika	1	MJ	1000035584
KOhteet 2024 Hankealue (Siikalatva)						
21. Lehto	46	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta		2	mj	1000049337
22. Korvenkangas 3	47	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta		1	mj	1000049335
23. Kataja	48	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta		2	mj	1000049336
Ulkoinen sähkönsiirto (Siikalatva)						
24. Haankangas	49	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta		1	mj	1000049340
25. Kiimamaankalliot	50	Työ- ja valmistuspaikat / tervahauta		2	mj	1000049339

Kohteet 18 – 20 ja 24 – 25 käsitellään myös Leuannevan tuulivoimapuiston raportissa. (AFRY, raportti tulossa)

Taulukko. Status: U uusi muinaisjäännöskohde, MJ tunnettu muinaisjäännöskohde, KP muu kulttuuriperintö-kohde, mj mahdollinen muinaisjäännöskohde (lidark)

7. Kohdekuvaukset

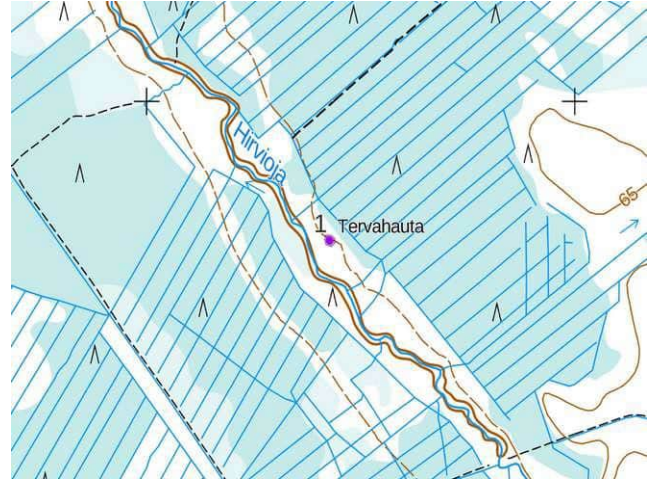
1. Hirvioja

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7142695 I 439427
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	64 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee Hirviojan koillispuolella matalalla törmällä noin 25 m ojasta koilliseen. Tervahaudan halkaisija n. 14 m, kuopan halkaisija n. 4 m halssi suuntautuu lounaaseen. Eriakenteista metsää, puronvarsi-kasvillisuuta.

Kohde 1, tervahauta kuvattu itään

Kohde 1. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

2. Isokangas

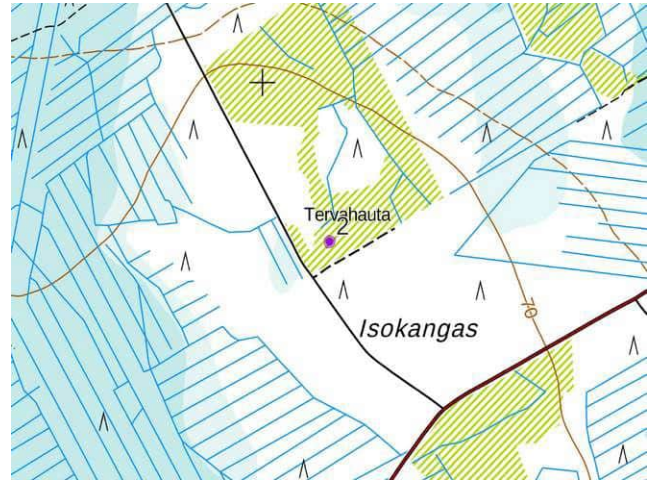
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7140649 I 439156
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	76 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee soraharjanteella metsätieltä noin 55 m koilliseen. Tervahaudan halkaisija n. 16 m, kuopan halkaisija n. 5 m halssi suuntautuu koilliseen. Ympäristö on avohakattu, taimikkona; haudanpäällä kasva eri-ikäisiä kuusia.

Kohde 2 Tervahauta kaakkoon.

Kohde 2. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

3. Hirvioja 2

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424R
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat; asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7140495 I 440598
Tyyppin tarkenne	2 x pystymiilu, 2 x rakennuksen jäännös, 3 x kellari	N2000	64–65 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto), rakennuksen hirsikehikon jäänteet, alakohde 3-4.
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Päiväniemen ja Isokankaan välissä, matalalla kapealla harjanteella, joka lännessä rajautuu Hirviojaan ja idässä ojitettuun rämeeseen, n. 280 m eteläkaakkoon Pienestä Tyngäntiestä, sijaitsee kulttuuriperintökohderyhmä, johon kuuluu kahden hirsirakennuksen jäännökset, kaksi pystymiilua, sekä kolme mahdollista kellaria. Historiallisessa ilmakuvassa vuodelta 1949 paikalla ei vielä vaikuttaisi olevan rakennuksia, miilujen ääriviivat sen sijaan vaikuttavat erottuvan kuvasta heikosti. Vuoden 1956 ilmakuvassa sekä saman vuoden peruskartassa rakennukset ovat havaittavissa. Viitteitä kellareista ei ilmakuvista erota, eikä oletettuja kellareita ollut paikan päälläkään mahdollista ajoittaa tarkemmin. Tentatiivinen vaikutelma on, että olisivat rakennusten jäänteitä vanhempia, koska niissä ei ollut havaittavissa säilyneitä puu- tai kivirakenteita. Kahden suuremman kellarin välissä lähellä niiden reunoja kasvaa lisäksi n. 100-vuotias kuusi, joka saattaisi olla kellareita nuorempi, joskaan asia ei ole mitenkään selkeä.

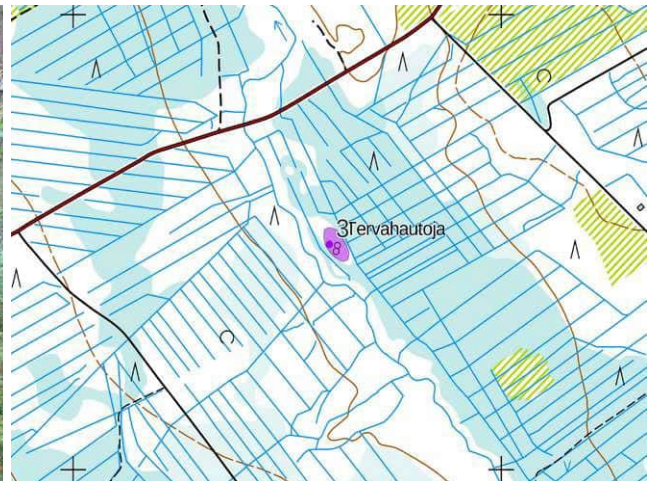

Alakohdeluettelo:

Tunnus	Tyypin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
3-1	kellari?	Suorakulmainen, itä-länsisuuntainen kuoppa, n. 4 m x 2 m, syvyys 0,5 m	440595	7140519	64
3-2	kellari?	Suorakulmainen, etelä-pohjoissuuntainen kuoppa, n. 4 m x 2 m, syvyys 0,5 m	440603	7140518	64
3-3	rakennuksen jäännös	Rakennuksen hirsikehikon pitkälle lahonneet jäänteet, n. 5,5 m x 4,5 m	440602	7140505	65
3-4	rakennuksen jäännös	Rakennuksen hirsikehikon jäänteet, n. 6 m x 5,5 m; säilyneet n. 1,5–1,8 m korkeudelle, yksi ikkuna säilynyt karmaja myöten, ovi-aukko ja toinen ikkuna myös erotettavissa; luoteispäädyssä tiiliuunin jäännökset	440598	7140495	65
3-5	kellari? kaivo?	Kuoppa, halkaisija n. 2,5 m, syvyys n. 1 m; pohja kuitenkin täyttynyt paksulta humuksella, joten varsinaista syvyyttä ei saatu tarkemmin selville – voisi ehkä olla myös kaivon jäännös	440619	7140496	64
3-6	pystymiilu	Pyöreä, vallin ympäröimä tasanne, halkaisija n. 10 m, kairausnäytteessä useita kymmeniä cm (vaaleahkoa) nokimaata	440631	7140472	64
3-7	pystymiilu	Pyöreä, vallin ympäröimä tasanne, halkaisija n. 10 m, kairausnäytteessä useita kymmeniä cm (vaaleahkoa) nokimaata	440616	7140483	65

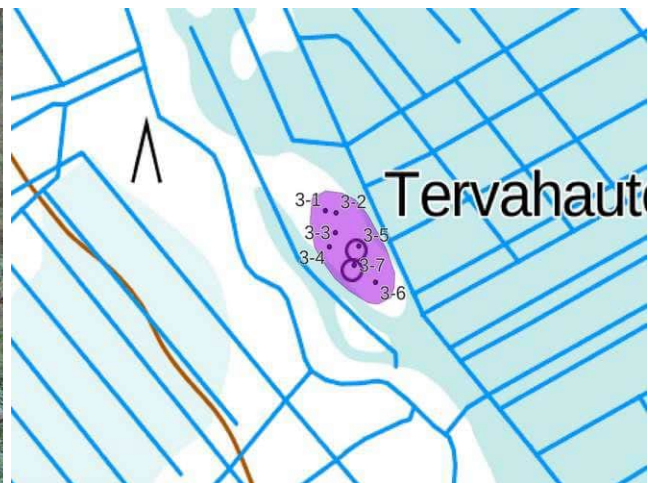
Alakohde 3-1. Kellari kuvattu lounaaseen.

Kohde 3. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

Alakohde 3-4. Hirsirakennuksen jäännös.

Kohteen 3 alakohdet. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

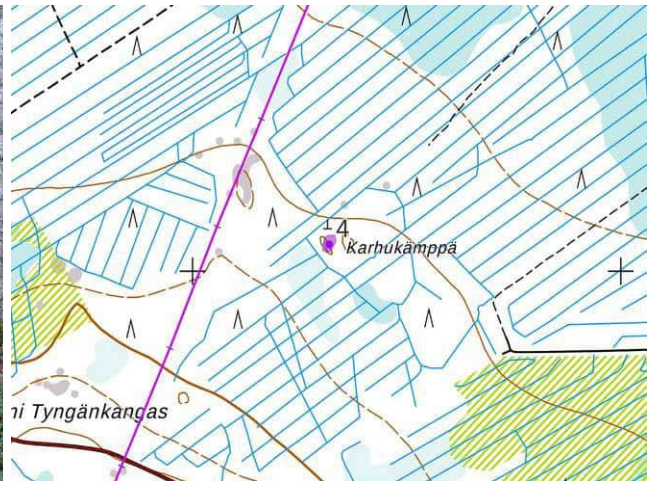
4. Karhukämppä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7140059 I 437320
Tyypin tarkenne	Kämpän jäännös	N2000	76 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Pienen Tynkäkankaan koillisosassa, pienten kalliopaljastumien täplittämällä alueella, jolla on yhä paikannimi Karhukämppä, sijaitsevat kämpän jäänteet. Paikalta havaittiin kallion päältä kämpän maaperustus (n. 7,5 m x 4,5 m), jossa lisäksi säilynyt muutamia seinähirsien jäänteitä, sekä metallisen uunin/kamiinan jäänteitä. Vuoden 1957 peruskartassa paikalle on merkitty kaksi rakennusta (aivan vierekkäin) ja historiallisessa ilmakuvassa vuodelta 1949 paikalla on nähtävissä jopa kolme rakennusta, mutta näistä kahdesta muusta rakennuksesta ei enää havaittu merkkejä. Ilmakuvan perusteella näyttäisi siltä, että kämppä olisi ollut hylättynä jo 1949, sillä rakennusten ympäristöä ei kuvassa nähty raivatun hetkeen, vaan kasvillisuus on vallannut entisen pihapiirin.

Kohde 4. Kämpän jäännös kuvattu länteen.

Kohde 4. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

5. Karjokalliot

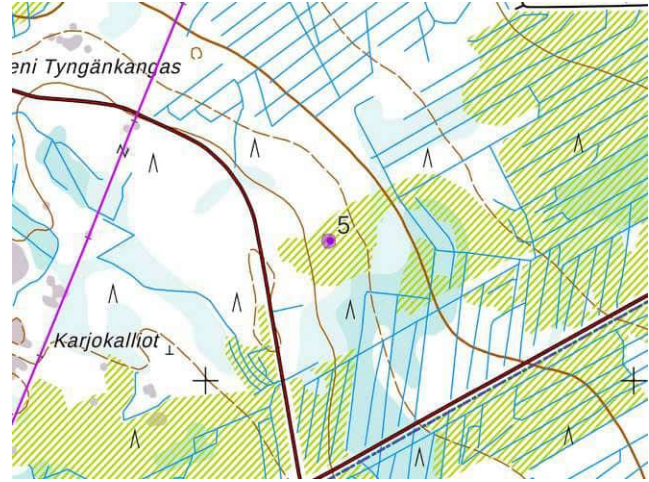
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7139308 I 437292
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	85 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee laajan pohjamoreenitasanteen loivalla koillisrinteellä, metsätieltä noin 150 m itään tervahaudan halkaisija n. 16 m, kuopan halkaisija n. 6 m halssi suuntautuu lounaaseen. Ympäristö on avohakattu ja muokattu.

Kohde 5 tervahauta itään.

Kohde 5. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

6. Vähänojanmetsät

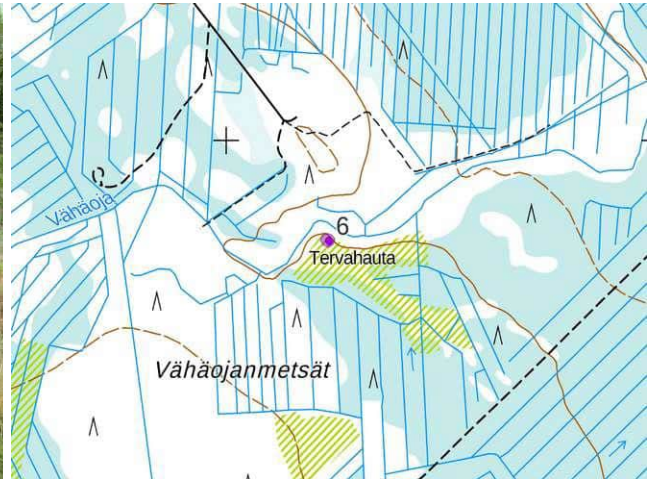
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7138777 I 441241
Tyyppin tarkenne	Tervahauta	N2000	70 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee puron törmällä noin 15 m purosta etelään. Tervahaudan halkaisija n. 12 m, kuopan halkaisija n. 5 m halssi suuntautuu itäkoilliseen. Alue on avohakattu ja muokattu, se on heinän peittämä. Puron varteen on jätetty kapea metsäkaistale.

Kohde 6. Tervahauta kuvattu pohjoiseen.

Kohde 6. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

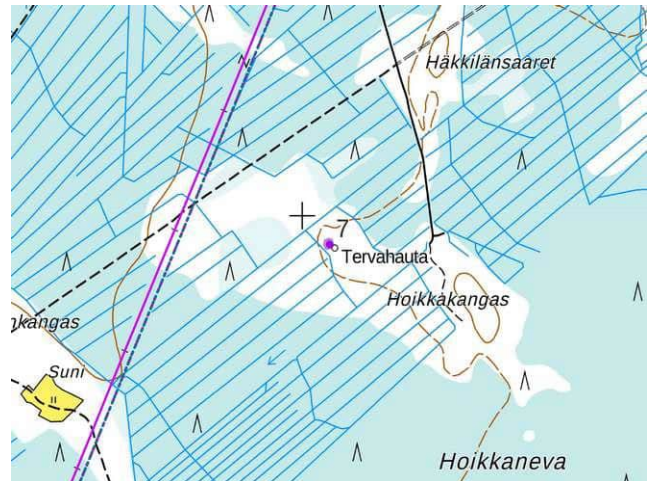
7. Hoikkakangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7136937 I 436064
Tyyppin tarkenne	Tervahauta	N2000	89 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee rämeen ympäröimällä matalalla kosteahkolla kankaalla. Tervahaudan halkaisija n. 14 m, kuopan halkaisija n. 5 m halssi suuntautuu itään.

Kohde 8, tervahauta kuvattu itään.

Kohde 7. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

8. Mäntylä pohjoinen

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7136711 I 438179
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	89 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee hiekkaharjanteet kaakkoispäässä metsätien itäpuolella. Tien molempiin puolin on vanhoja soranottomonttuja, joista yksi ulotu tervahaudan vallille asti. Tervahaudan halkaisija n. 21 m, kuopan halkaisija n. 7 m halssi suuntautuu itään. Eirakenteista puustoa.

Kohde 8. Tervahauta itään.

Kohteet 8 ja 9. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

9. Mäntylä

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Muu kulttuuriperintökohde	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7136273 I 438381(rakennuksen pohja kohde 9-1.)
Tyypin tarkenne	Talon jäännös	N2000	88 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Makkosenkankaan pohjoisreunassa, paikassa nimeltä Mäntylä sijaitsevassa entisessä pihapiirissä, sijaitsevat talon ja joidenkin siihen liittyvien muiden rakennusten ja rakenteiden jäännökset. Paikalta tavattiin vanhan asuinrakennuksen jäännös (kiviunin jäännös ja ympäröivää kivijalkaa), kahdesta neljään muun rakennuksen perustuksia, sekä vanha kaivo. Rungas niittymäinen aluskasvillisuus häytti rakenteiden tarkkojen mittojen havainnointia. Uunin päällä kasvaneen vanhan männyn perusteella kyseinen asuinrakennus on ollut raunioituneena yli 100 vuotta. Vuoden 1957 peruskarttaan paikalle on merkitty hylättyä viljelysmaata, muttei yhtään rakennuksia. Historiallisessa ilmakuvassa vuodelta 1949 paikalla näkyy vielä muutamia rakennuksia – vanhan asuinrakennuksen kohdalla sen sijaan vain muutama puu sekä mahdollisia raunioita – sekä ympärillä peltosarkoja. Sarkaojat voi yhä havaita ympäröivästä metsästä.

Alakohdeluettelo:

Tunnus	Tyypin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
9-1	rakennuksen pohja	Kaksiosainen rakennuksen kiviperustus, n. 7 m x 4 m	438381	7136273	88
9-2	rakennuksen pohja, uuni	Kiviunin jäännös (kiviöykkiön halkaisija n. 3,5 m, korkeus n. 1,5), jonka päällä kasvaa luultavasti yli 100-vuotias mänty; ympärillä rakennuksen kivijalan jäänteet, joista ei aluskasvillisuuden alta kuitenkaan pystytty päättämään rakennuksen tarkkaa kokoa.	438402	7136258	88
9-3	kaivo	Pyöreä kuoppa, halkaisija n. 1,5 m, syvyys ei tiedossa, mutta vaikuttaa usealta metriltä; pitkältä risujen ja aluskasvillisuuden peitossa	438375	7136266	88
9-4	rakennuksen pohja	Yhden, kahden, tai jopa kolmen rakennuksen perustuskivilinjoja suorassa kulmassa toisiinsa nähden n. 20 m x 15 m alueella; aluskasvillisuus ja maa peittivät osan perustuksista, joten ei voida varmasti sanoa, onko kyseessä yhden suuren vai usean pienemmän rakennuksen jäänteet, saati mitkä niiden tarkat mitat mahdollisesti ovat olleet.	438384	7136252	88

Alakohde 9-1. Rakennuksen kiviperustus, kuvattu koilliseen.

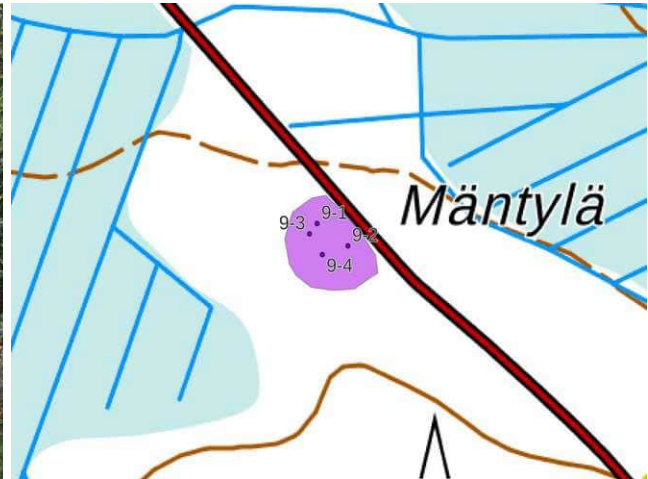

Kohteet 8 ja 9. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

Alakohde 9-2. Kiviuuni sekä rakennuksen kivijalkaa, kuvattu itään.

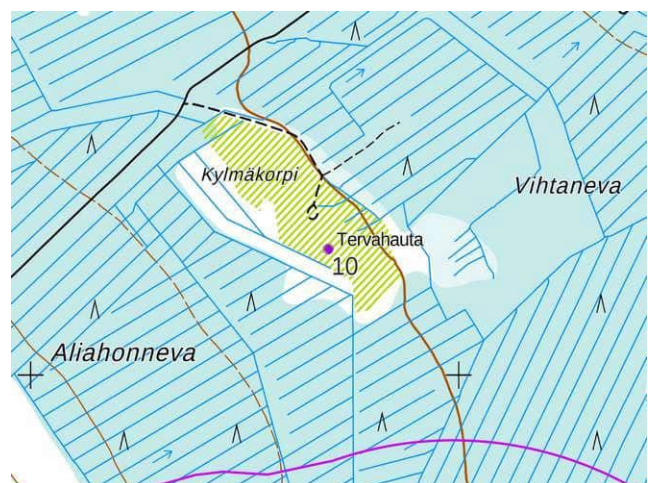
Kohteen 9 alakohteet. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

10. Kylmäkorpi

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7136276 I 439698
Tyyppin tarkenne	Tervahauta	N2000	82 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee rämeen keskellä olevalla tasaisella sorakankaalla, Tervahaudan halkaisija n. 9 m, kuopan halkaisija n. 3 m halssi suuntautuu itään. Alue on avohakattu ja muokattu ja tiheän heinikon peittämä.

Ei kuvaa, tiheän taimikon takia ei näkyvyyttä.

Kohde 10. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

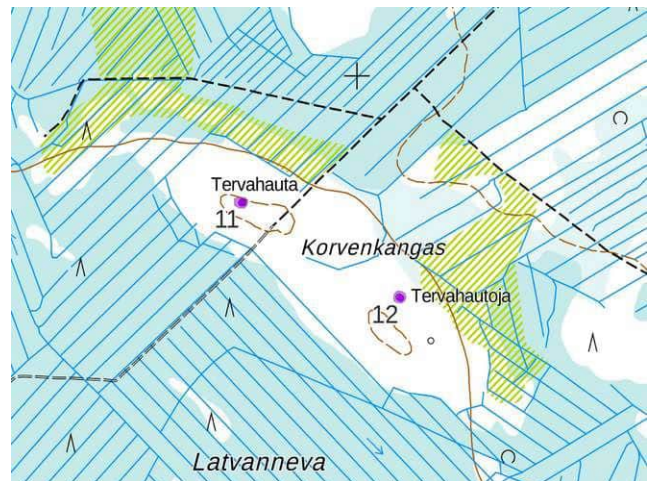

11. Korvenkangas 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7137721 I 440731
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	78 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee matalan soraharjanteen luoteispäässä. Tervahaudan halkaisija n. 12 m, kuopan halkaisija n. 5 m halssi suuntautuu pohjoiseen. Laaja avohakkualue, taimikkoa.

Tiheä taimikko, ei kuva.

Kohteet 11 ja 12. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

12. Korvenkangas 2

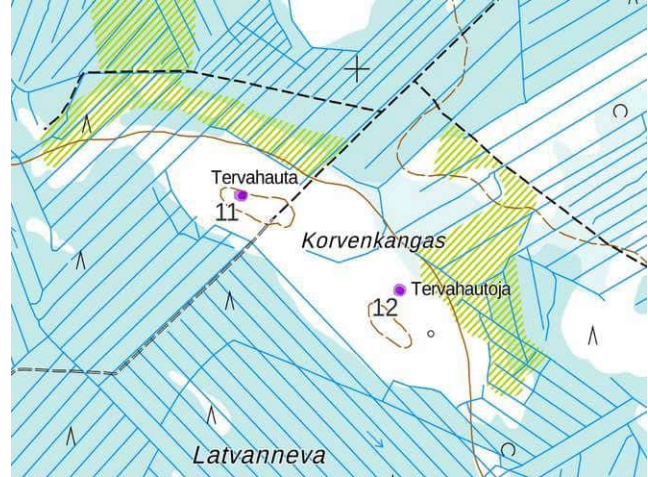
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7137511 I 441102
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	77 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee matalansoraharjanteen keskiosassa. Tervahaudan halkaisija n. 15 m, kuopan halkaisija n. 5 m halssi suuntautuu koilliseen. Kapea metsäkaistale kahden hakkuualueen välissä. Kuiva kangasta. Kohteesta 80-120 m kaakkoon on muutama vanha matala maaottokuoppa, yhden kuopan kohdalla on peruskartassa tervahaudan merkintä.

Kohde 12, tervahauta pohjoiseen.

Kohteet 11 ja 12. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

13. Hirvioja 3

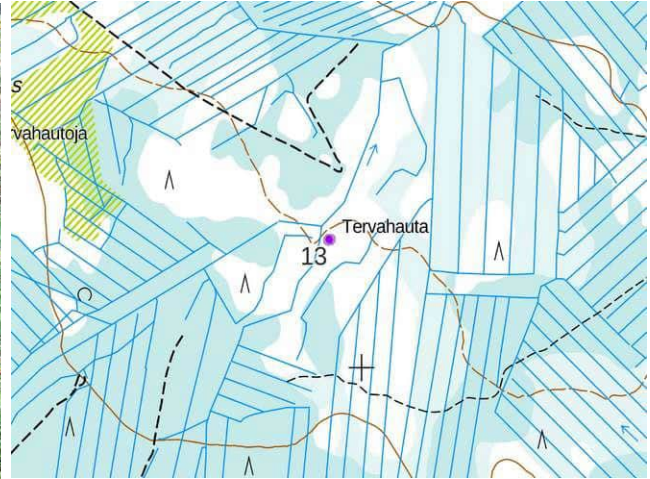
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7137281 I 441925
Tyyppin tarkenne	Tervahauta	N2000	72 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee Hirviojan itäpuolella pienen törmän päällä. Tervahaudan halkaisija n. 16 m, kuopan halkaisija n. 6 m halssi suuntautuu länsiluoteeseen puron suuntaan. Rehevähköä puronvarsikasvillisuutta.

Kohde 13, tervahauta kaakkoon.

Kohde 13. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

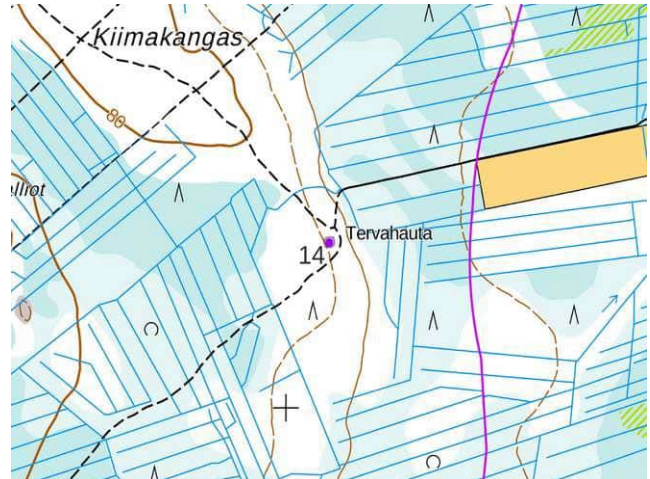
14. Kiimakangas

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424R
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7135362 I 443102
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	77 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus,
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee sorakankaan loivalla itärinteellä metsätien länsipuolella. Tervahaudan halkaisija n. 15 m, kuopan halkaisija n. 6 m halssi suuntautuu koilliseen. Nuorta ja varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kohde 14, tervahauta kuvattu kaakkoon.

Kohde 14. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

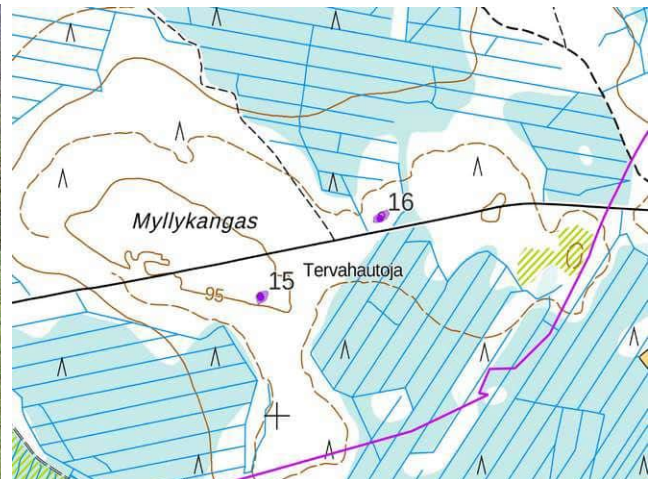
15. Myllykangas 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7135261 I 435962
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	97 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee levän hiekkaharjanteen etelärinteellä. Tervahaudan halkaisija n. 14 m, kuopan halkaisija n. 4 m halssi suuntautuu lounaaseen. Kuiva kangas, varttunutta kasvatusmetsikköä.

Kohde 15. Tervahaudan halssi luoteeseen.

Kohteet 15 ja 16. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

16. Myllykangas 2

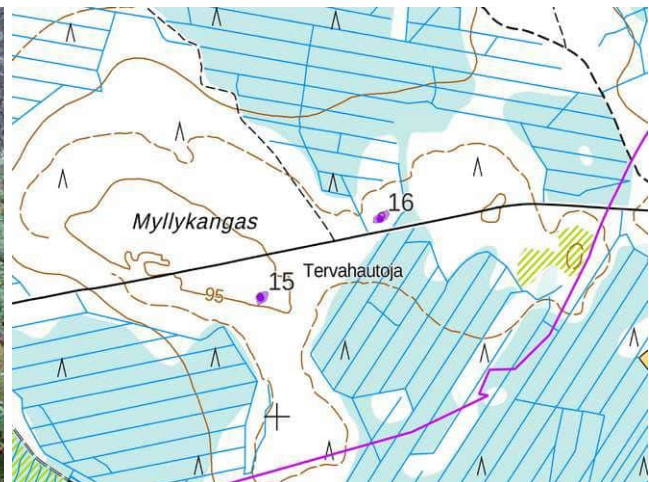
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Asuinpaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7135435 I 436241
Tyypin tarkenne	Pirtin pohja	N2000	93 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Myllykankaan itäosissa, Lähderämeen pohjoispuolella, pienellä moreenisaarekkeella sijaitsee pirtin pohja – selkeimmin erottuvat rakenteet ovat kiviunin jäännökset (suorakulmainen kiviröykkiö, n. 3 m x 2 m, 0,6 m korkea, jossa yhä erottuu uunin tulipesän aukko), sekä siitä n. 2 m länteen kivisen vallin ympäröimä kellarikuoppa (valleineen n. 5 m x 5 m, kuopan halkaisija n. 2 m. ja syvyys 0,6 m). Näistä rakenteista länteen jatkuu vielä huonommin säilyneen kivetyn vallin ympäröimä tasainen alue, joka on voinut olla osa samaa rakennusta, tai erillisen rakennuksen pohja. Rakenteet ovat uunin kiviröykkiötä lukuun ottamatta täysin humuksen ja sammalen peitossa, ja vaikuttavat siten ainakin lähemmäs 200 vuotta vanhoilta. Tähän viittaa myös saatavilla kartta-aineisto – sen enempää vanhoissa peruskartoissa kuin pitäjänkartassakaan ei paikalle ole merkitty minkäänlaista rakennusta, mikä viittaisi rakennuksen olleen täysin hylättyä 1800-luvun puoliväliin mennessä. Toisaalta vuoden 1957 peruskartassa sekä vanhoissa ilmakuvissa vuosilta 1949 ja 1956 välittömästi pirtin sijainnin pohjoispuolitse kulkee jonkinlainen kärrypolku tai muu kulkureitti, kun taas pitäjänkarttaan tällaista reittiä ei ole merkitty.

Kohde 16. Uuni kuvattu pohjoiseen.

Kohteet 15 ja 16. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

Kohde 16. Kellarikuoppa kuvattu itään.

Kohde 16. Pirtin paikka kuvattu länsilounaaseen. Etualalla itäistä vallin ympäröimää rakennetta, taustalla keskellä ja oikealla kellarikuoppa, vasemmalla uuni.

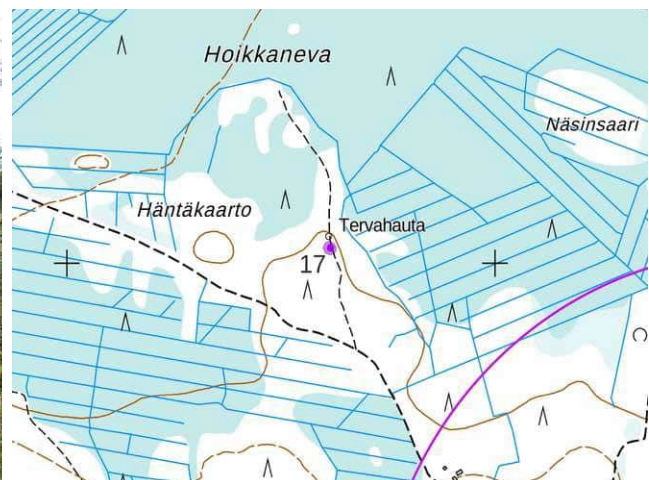
17. Häntäkaarto

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7136034 I 436615
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	89 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Kohde sijaitsee kapean hiekkaharjanteen laella. Tervahaudan halkaisija n. 12 m, kuopan halkaisija n. 4 m halssi suuntautuu itäkoilliseen. Tervahaudan itävallin yli on kulkenut kapea traktoritie, joka on toiminut myös metsäkoneen ajourana, joka loppu juuri ennen vallia. Alue on avohakattu ja tiheän aluskasvillisuuden peittämä.

Kohde 17 tervahauta kaakkoon.

Kohde 17. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa.
MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

**Liite 1: Ulkoisen sähkönsiirtolinjauksen varrella sijaitsevat kohteet (Raportti Siikalatva Leuvanneva AFRY, tulossa):
Kohteet 18 – 20**

18. Tervaskangas 1

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000035536	TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7135026 434787
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	92–93 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-ai- neisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Muinaisjäänösrekisterin kuvaus: "2015: 'Alue on hakkuuaukeaa. Maaperä on kivikoista hiekkamo-reenia.

Nykyisestä voimajohtolinjasta viitisen kymmentä metriä länteen löytyi hyvin säilynyt ja edustava tervanpolttoon liittyvä kokonaisuus.

a) Tervahauta, halkaisija noin 16 m, halssi lounaaseen.

b) Hiilikasa, halkaisija noin 5 m, korkeus vajaa 1 m.

c) Uunin jäännös, halkaisija noin 2 m, korkeus 80 cm. Tervapirtin kiuas.

d) Maasta tehty rakennuksen perustus, koko noin 5 x 9 m, pitempi sivu luoteis-kaakko-suuntainen. Kaakkois-pää avoin. Perustus on leveydeltään noin 1 m ja korkeudeltaan noin 30 cm. (Lienee jonkinlaisen varastora-kennuksen perustus)."

Inventointi 2022: Alueella ollut laaja avohakkuu hiljattain. Tervahauta jätetty hakkaamatta, mutta muuten koko ympäristö hakattu, äestetty ja laikutettu. Rakennuksen perustus ja kiuas vahingoittuneet.

Alakohdeluettelo:

Tunnus	Mj-rekiste- rissä	Tyypin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
18-1	a)	tervahauta	entisellään	434787	7135026	93
18-2	d)	rakennuksen pohja	vahingoittunut, metsäkone tms. ajanut yli – raken- nuksen pohjaa on paikoin paljastunut; toisen päädyn perustus renkaiden jälkien kohdilta rikki; toisesta päädyistä kadonnut kokonaan; sivut vaikuttivat eh- jiltä, mutta erottuvat ympäristöstään huonommin, koska metsäkone on ajanut ympäristöön saman suuntaisia uria, ja niiden välit näyttävät samalta kuin perustuksen vallit	434755	7135023	92
18-3	c)	kiuas	vahingoittunut – metsäkone tms. ajanut yli, niin että kiukaasta säilynyt paikoillaan sen pyörien väliin jää- nyt osa ja jäljelle jäänyt osa on nyt kapeampi kuin al- kuperäinen; kiukaan kivet ovat näkyvillä muutoin kuin päältä ja kahdesta reunasta	434765	7135038	92
18-4	b)	hiilikasa	pääosin entisellään, reunoiltaan mahdollisesti hier- man vahingoittunut	434795	7135040	93

Alakohde 18-2. Rakennuksen pohja, kuvattu etelään. vassa reunoilla pitkälti vahingoittumattomat sivuseinien vallit. Etualalla vahingoittunut luoteispääty, taaempänä kaakkoispäädyn valli kokonaan tuhoutunut.

Kohde 18. Pinkki viiva merkitsee hankealueen rajaa. Ku-Turkoosi ja violetti katkoviiva merkitsee suunniteltua sähkönsiirtolinjausta. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

Alakohde 18-3. Kiuas, kuvattu luoteeseen. Metsäkone on ajanut kiukaan yli, levittäen sen kiviä ympäristöön.

Kohteen 18 alakohdet. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

19. Haapavesi Rahkovuori

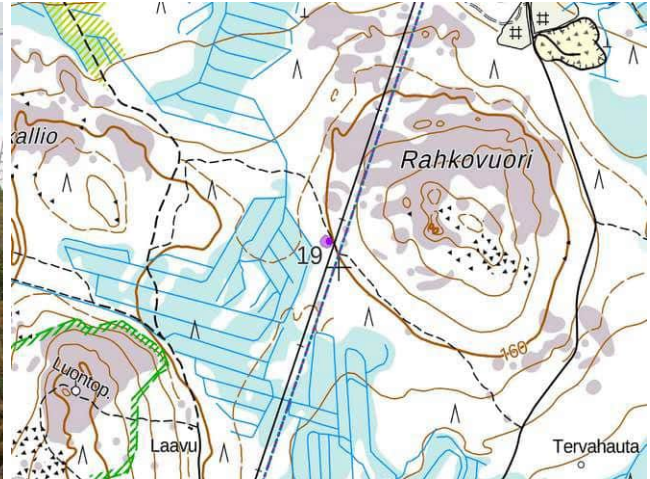
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri		TM35-lehtijako	Q4414L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7120057 I 428978
Tyyppin tarkenne	Tervahauta	N2000	161 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Tervahaudan halkaisija n. 15 m, kuopan halkaisija n. 6 m, halssi suuntautuu länteen. Tervahauta sijaitsee nykyisellä voimalinjan käytävällä, ja on täysin vesakon ja risukasojen peittämä.

Kohde 19. Tervahauta kuvattu etelään.

Kohde 19. Turkoosi ja violetti katkoviiva merkitsee suunniteltua sähkönsiirtolinjausta. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

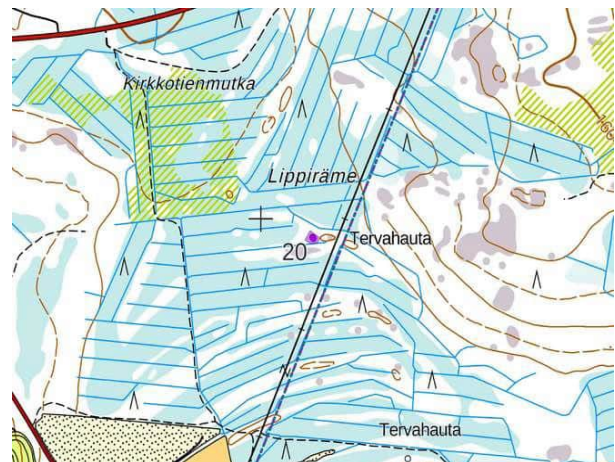
20. Haapavesi Lippiräme

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000035584	TM35-lehtijako	Q4414L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7117955 I 428130
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	145 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-T. Tiainen inventointi 2015	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, kairaus valokuvaus
Aiemmat tutkimukset			

Kuvaus: Muinaisjäännösrekisterin kuvaus: ”2015: Haapaveden Kiimaharjun länsipuolella, pienellä soiden keskelle kurottavan kohouman länsilaidalla sijaitsee peruskarttaankin merkattu tervahauta. Halkaisijaltaan noin 16 m (vallin paksuus alle 3 m) tervahauta sijaitsee nuoressa sekametsässä. Kasvillisuuden peittämän tervahaudan halssiaukko osoittaa etelään.”

Inventointi 2022: Kohde on ennallaan.

Kohde 20. Turkoosi ja violetti katkoviiva merkitsee suunniteltua sähkönsiirtolinjausta. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 8/2022.

KOhteet 2024
Tuulivoimapuiston hankealue

21. Lehto

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000049337	TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7141516 I 440856 pääkohde
Tyyppin tarkenne	Tervahauta 2 kpl	N2000	67 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	PP-M museo, lidark-piste		

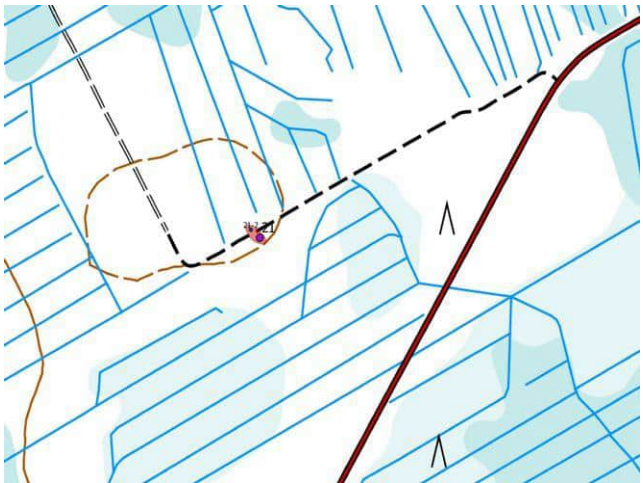
Kuvaus:
Inventointi 2024: Pieni kohoama keskellä rämettä, jossa miltei vierekkäin 2 tervahautaa, niiden välissä kulkee tieura. Nuorta kasvatusmetsikköä, ojien reunoilla nuoria koivuja ja kuusia, myös tervahaudat ovat nuoren puuston peittämiä.

Alakohdeluettelo: Hankkeella ei olisi vaikutusta kohteeseen, lähin suunniteltu voimalapaikka sijaitsee kohteesta 470 m kaakkoon.

Tunnus		Tyyppin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
21	pääkohde	tervahauta	Halkaisija 10 m, kuopan halkaisija 5 m, syvyys 0,6 m,kapea halssi, joka suuntautuu kaakkoon. Tiehää aluskasvillisuus.	440856	7141516	67
21-2		tervahauta	Halkaisija 9 m, kuopan halkaisija 4 m, syvyys 0,4 m, halssi on tieuran vaurioittama, suunta ilmeisesti etelään.	440843	7141527	67

Pääkohde 21. Tervahauta kuvattu luoteeseen.

Kohde 21. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 7/2024.

Alakohde 21-2. Tervahauta, metsätieltä pohjoiseen.

22. Korvenkangas 3

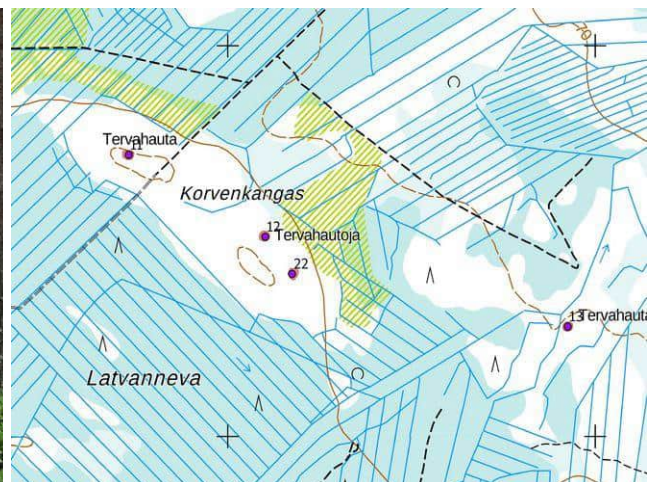
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000049335	TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäänös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7137418 I 441176
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	77 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	PP-M museo, lidark-piste		

Kuvaus:

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee matalan soraarjanteen kaakkoispäässä soraottoalueen koillispuolella. Tervahauta on vanhan ajouran vaurioittama; sen halkaisija on n. 13 m, kuopan halkaisija n. 8 m; halssi suuntautuu pohjoiseen. Lounaispuolella on laaja avohakkualue (taimikkoa), lähiympäristössä nuorta kasvatusmetsää.

Kohde 22. Tervahauta kuvattu lounaaseen.

Kohteet 22 ja 11-13. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 7/2024.

23. Kataja

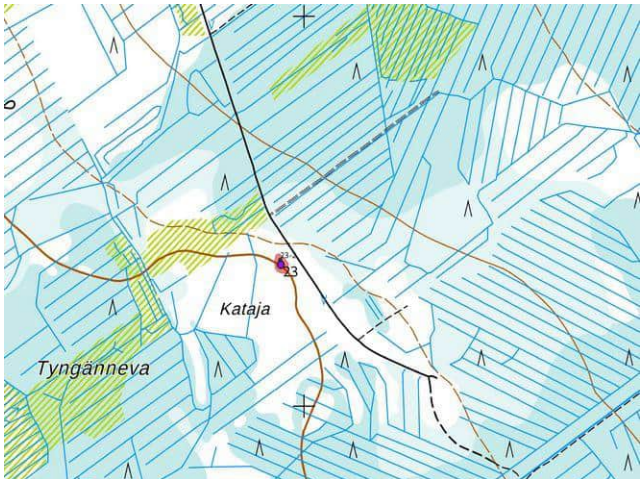
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000049336	TM35-lehtijako	Q4424L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7138363 I 438938 pääkohde
Tyypin tarkenne	Hiilimiilu 2 kpl	N2000	84 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-ai- neisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus, kai- raus
Aiemmat tutkimukset	PP-M museo, lidark-piste		

Kuvaus:
Inventointi 2024: Hieman pohjoiseen viettävä soratasanne, jossa miltei vierekkäin 2 tervahautaa, (etäisyys noin 12 m). Paikoitellen harvennettua nuorta kasvatusmetsikköä.
Alakohdeluettelo:

Tunnus		Tyypin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
23	pääkohde	hiilimiilu	Halkaisija 12 m, vallin korkeus 0,6 m. Miilu on nuoren puuston peittämä. Nokimaakerros keskellä > 10 cm	438938	7138363	84
23-2		hiilimiilu	Halkaisija 8 m, vallin korkeus 0,6 m. Miilu on nuoren puuston peittämä, vallin päällä kasvaa isompia mäntyjä. Nokimaakerros keskellä > 10 cm	438936	7138376	84

Pääkohde 23 . Hiilimiilu kuvattu länteen.

Kohde 23. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 7/2024..

Alakohde 23-2. Hiilimiilu kuvattu luoteeseen.

Ulkoisen sähkönsiirto (Siikalatva)

24. Haankangas

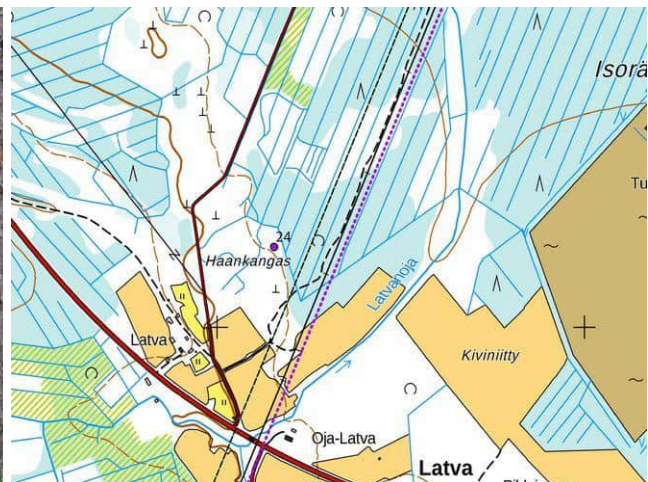
Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000049340	TM35-lehtijako	Q4423L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7137418 I 432155
Tyypin tarkenne	Tervahauta	N2000	87 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-aineisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus
Aiemmat tutkimukset	PP-M museo, lidark-piste		

Kuvaus:

Inventointi 2024: Kohde sijaitsee leveän soraharjanteen koillisreunalla. Tervahaudan halkaisija on n. 11 m, matalan kuopan halkaisija on n. 7 m; sortunut halssi suuntautuu koilliseen. Lähiympäristössä kasvaa nuorta kasvatusmetsää.

Kohde 24. Tervahauta kuvattu koilliseen.

Kohteet 24. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 7/2024.

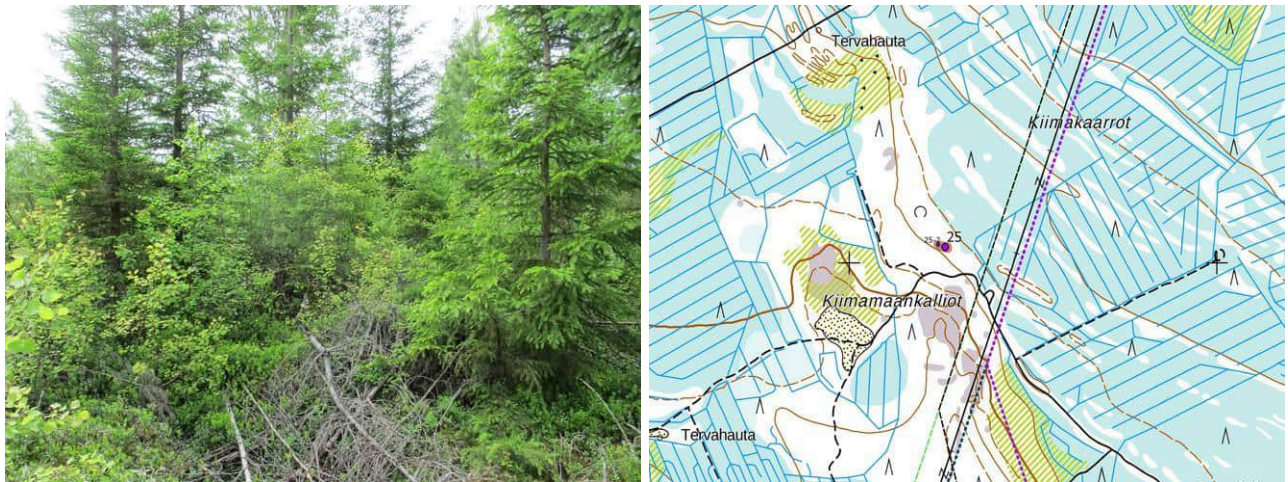
25. Kiimamaankalliot

Rekisteritiedot		Paikkatiedot	
Mj-rekisteri	1000049339	TM35-lehtijako	Q4423L
Laji	Kiinteä muinaisjäännös	Vanha yleislehtijako	-
Tyyppi	Työ- ja valmistuspaikat	Koordinaatit ETRS-TM35FIN	P: 7127040 I 431261 pääkohde
Tyypin tarkenne	Tervahauta 2 kpl	N2000	114 m mpy
Ajoitus yleinen	Historiallinen	Koordinaattiselite	GPS-mittaus, digitointi (lidar-ai-neisto)
Ajoitustarkenne	Uusi aika		
Inventointilöydöt	-	Inventointimenetelmät	Pintahavainnointi, valokuvaus, kai-raus.
Aiemmat tutkimukset	PP-M museo, lidark-piste		

Kuvaus:
Inventointi 2024: Pitkä soraharjanne, jossa on useita kallioalueita. Itäisestä kiimakalliosta noin 100 m pohjoi-seen on vierekkäin 2 tervahautaa. Alueella kasvaa hyvin tiheä taimikko, tervahaudat on vaikeasti havaittavissa maastossa, myös kohteiden mittauksessa on ollut epävarmuutta.

Alakohdeluettelo:

Tunnus		Tyypin tarkenne	Kuvaus	x	y	z
25	pääkohde	tervahauta	Halkaisija noin 14 m, kuopan halkaisija noin 7 m, halssi suuntautuu ilmeisesti koilliseen.	431261	7127040	114
25-2		tervahauta	Halkaisija noin 9 m, muut mitat ja halssin suunta ovat epävarmoja (vallissa kaksi "aukkoa" pohjoiseen ja itään). Kairauksessa havaittu selkeä hiilikerros kuopan pohjassa	431239	7127047	114

Pääkohde 25. Tervahauta kuvattu lounaaseen.

Kohde 25. MML:n peruskarttarasteri 1:20 000, 7/2024.

Alakohde 25-2. Tervahauta kuvattu koilliseen.

8. Aineistoluettelo

Arkistoaineisto:

Kansallisarkisto: Isonjaon kartat: Piippola: F12:2/1-26 (1783-1821), F17b:45/1-42 (1840-1841).

Digitaalinen aineisto:

Arkistolaitoksen digitaaliarkisto, Pulkkilan, Piipolan ja Rantsilan pitäjänkartat,
https://astia.narc.fi/uusiastia/kortti_aineisto.html?id=2382910588

Arkistolaitoksen pitäjänkartasto Siikalatva, <http://digi.narc.fi/digi/dosearch.ka?sartun=137170.KA>

Geologian tutkimuskeskus,
<http://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>

Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto, <http://www.vanhakartta.fi/>

Maanmittauslaitos, avoimien aineistojen tiedostopalvelu,
<https://tiedostopalvelu.maanmittauslaitos.fi/tp/kartta>

Maanmittauslaitos,
<http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi/>

Museovirasto: Kulttuuriympäristön palveluikkuna, arkeologiset kohteet ja kulttuuriympäristön tutkimusraportit arkeologia, Siikalatva.
https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/mjreki/read/asp/r_default.aspx
https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/raportti/read/asp/r_default.aspx

Schulz Hans-Peter, Pohjanmaa länsiosa, kulttuuriperintöinventointi. Metsähallitus 2012.
https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/raportti/read/asp/r_raportti_det.aspx?RAPORTTI_ID=143370

Kirjallisuus:

Lappalainen Jussi T., Wolke Lars Ericson ja Pylkkänen Ali, Suomen sodan historia 1808-1809. 2008.

Siikajokilaakson historia I. Mauno Hiltunen, Aulis Forss ja Janne Vilkkunen. 1996.

Siikajokilaakson historia II. 1860-1960. Risto Vilmusenaho. 1984.